

KIZILAY

HAZİRAN 1946

SAYI: 20

20 KURUŞ

İçindekiler

	Sahife
Kızılhaç Dernekleri Birliği	1
Kıt'a Avrupasına Yiyecek, Giyecek ve Yakıt Temini. Dr. R. Boehringer.....	2
Kızı'ay Methiyesi. Berç Türker	2
Kızılhaç Haberleri:	
Avrupada Yiyecek Buhranı	18
Kızılay Haberleri:	
Genel Kurul Toplantısı	20
Şubelerimizin 1945 Yılı Çalışmaları	21
1.I.1946 dan 30.V.1946 ya Kadar Genel Merkeze Yapılan Yardımlar	22
Kızılay Dispanserlerinin Faaliyeti	24

Abone bedeli :

Seneliği 4 Sayı itibariyle
80 Kuruş

Genel Neşriyat Müdürü :

Dr. Remzi Gönenç

Cumhuriyet Matbaası
İSTANBUL

HAZİRAN 1946

KIZILAY

Kuruş : 20

Sayı : 20

Müracaat yeri :

KIZILAY Genel Merkezi - Ankara

Telef. : 5458 — Telgr. : Kızılay

Kızılhaç Dernekleri Birliği

(Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri
Milletlerarası federasyonu)

Tercüme eden :
Nedim ABUT

Bundan iki yıl önce, millî Kızılhaç ve Kızılay Derneklerinin evrensel federasyonu demek olan Kızılhaç Dernekleri Birliği, kuruluşunun 25 inci yıl dönümünü kutlamıştır

Gerçekten, Amerikan Kızılhaç harp komitesi Başkanı Bay Henry Davison'un teşebbüsü üzerine, birkaç Kızılhaç derneğinin mümessilleri, sonradan Birliği meydana getirecek olan teşekkülün tüzüğünü 1919 Mayıs'ında hazırlamışlardı. 1920 de Cenevrede toplanan konferansta 27 Dernek temsil edilmişti. Daha sonra, Birliğin çalışmalarını sayesinde, 1939 da 37 dernek ve 1939 da 61 Dernek Birliğe üye olmuştu. Aynı müddet içinde Birliğin faaliyeti, Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri üye sayısının 20 milyondan 65 milyondan fazlaya çıkması keyfiyetinde de kendisini gösterdi.

Birliğe ön ayak olanlar, gayelerine ulaşmak için, her şeyden evvel Kızılhaç ve Kızılay Derneklerinin federatif bir teşekkülünü vücade getirmek istiyorlardı. İşte Birliği, bilindiği gibi millî derneklerden tamamiyle müstakil olan ve hepsi İsviçre'li olan Kızılhaç komitesinden ayırdeden de üyelerini kendisi seçen milletlerarası bu telâkkiydi. Birliği kurarken, millî Kızılhaç ve Kızılay Derneklerine, milletlerarası alanda, her birinin sesini işittirebileceği ve işbirliği karşılıklı yardım gayeleriyle çalışabileceği temsili bir teşekkülün sağlanması bahis mevzuu idi.

Birliğin, aynı zamanda hem beynelmilî hem de temsili olan bu vasfı «Genel Kurul (Conseil des Gouverneurs) ve «Yönetme Kurulu (İcra Komitesi)» ndan ibaret bulunan yönetme organlarının terkiibinde açıkça belirtilmiştir. Her Kızılhaç veya Kızılay Derneği, iki yılda bir adi oturum halinde toplanan Genel Kurula (Conseil des gouverneurs), «Gouverneur» adıyla bir mümessil tâyin eder. Bu konsey Birliğin bir nevi umumî heyetini

teşkil eder. Konsey Başkan ve Başkan Vekilleriyle, 4 yıl için seçilen 10 «Gouverneur» den müteşekkil icra komitesi, Konseyin oturum fasılları içinde bu konseye tanınan bütün salâhiyetleri kullanır. Halen Konseyin Başkanı, Amerikan Kızılhaçı Başkanı Bay Basil O'Connor'dur. İcra Komitesi üyeleri de şu Kızılhaç Dernekleri mümessilleridir. Avustralya, Belçika, Brezilya, Kanada, Çin, Ekvatör, Fransa, İngiltere, Yunanistan, İtalya, Meksika, Polonya, İsveç, Çekoslovakya.

Şu halde Birliğin idare organı olan Genel Kurulda bütün millî Kızılhaç Dernekleri temsil edilmektedir. Dernekler mutlak olarak eşit durumdadırlar. Bu beynelmilîlik vasfı, halen Cenevrede yerleşmiş bulunan Genel Sekreterliğin terkiibinde de görülür. Genel Sekreterlikte çalışan 30 kadar servis şefi, mümeyyiz, sekreter, mütercim, muhasip, bugün 12 muhtelif tabiiyete mensuptur. Genel Sekreter Bay E. de Rouge, yardımcısı Genel Sekreter muavini Bay G. Milsom'dur. Birliğin Genel Sekreterliği, idarî servislerden ve bir neşriyat servisinde başka, 5 teknik tervisi ihtiva etmektedir: Sağlık ve sıhhi yardım bürosu, Hastabakıcı hemşire bürosu, Gençlik Kızılhaçı bürosu, Amreikalılararası (Panamêicain) Bürosu ve istihbarat ve propaganda bürosu. Genel Sekreterliğe, tüzüğünün gösterdiği ödevleri: yani Kızılhaç zihniyetini dünyaya yaymak, millî Kızılhaç ve Kızılay Derneklerini, kendilerini ilgilendiren tecrübelerden ve fikirlerden günü gününe haberdar etmek ve Kızılhaç ve Kızılay Derneklerinin, bütün memleketlerde sağlam bir Kızılhaç teşkilâtı kurulması uğrunda kendilerine düşen müteaddit sorumluları yerine getirmelerine imkân veren bir çalışma vasıtası vücade getirmek ödevlerini başarmak imkânını sağlayan bu Büro ve servislerdir.

Birlik, millî Dernekler arasında daimî bir irtibat, koordinasyon ve tetkik organı teşkil ederek, milletlerarası konferanslar, Genel Sekreterlik üyeleri tarafından yapılan vazifeler ve muhtelif Kızılhaç ve Kızılaylar Delegeinin kendi nezdinde yaptıkları stajlar tertibi suretiyle yalnız faydalı görüş teatilerini kolaylaştırmakla kalmamış, fakat aynı zamanda muhtelif millî Dernekler arasında samimî bir takaddüm arzusu yaratmıştır. Bundan başka Birlik, millî Derneklerin sağlık halk öğretimini geliştirmelerine, Hastabakıcı ve içtimai yardım hizmetlerini ıslah etmelerine, içtimai âfetlere ve salgınlara karşı faal bir mücadelede bulunmalarına yardım ederek, Tüzüğünün tavsiyesi gereğinde, hastalığı önlemeye ve hastalıkla savaşmaya yardım etmiştir.

Nihayet Birlik, millî Derneklerin üye saflarını kabartacak olan müstakbel âzaların fidanlığını teşkil eden gençlik vasıtasıyla hususî gayretler harcanması gerektiğini anlıyarak, her yerde Gençlik Kızılhaçını geliştirmeye çalışmıştır. Genel Sekreterlik servisleri bu alanda büyük bir faaliyet göstermişlerdir. Bu servisler millî Derneklere, Gençlik Kurumlarının teşkilât ve faaliyeti hakkında tavsiyelerde bulunmuşlar, sağlık korunması ve yardımlaşmanın tatbiki üzerinde ısrar ederek, propaganda çalışmalarını geliştirmelerine yardım etmişlerdir. 1939 da, elli Kızılhaç Derneğinin birer Gençlik kurumu vardı. Halen bu hareket bütün dünyada 30 milyon kadan genci etrafında toplamıştır; «Hizmet» şiarına sadık olan bu gençler, en güzel içtimai yardım zihniyetiyle muttasıftırlar.

Birliğin 27 yıllık tecrübesi sırasındaki müdahale ve teşebbüslerinin sayılması, bu makalenin çerçevesini, hem de ziyadesiyle, aşar. Birliğin, muvakkit vesair neşriyatı, küçük bir kütüphaneyi doldurur.

★

Harp devresinde, Birliğin son de-

Kıt'a Avrupasına yiyecek, giyecek ve yakıt temini (*)

Yazan :

Robert BOEHRINGER Ph. D.

AVRUPA'nın halihazırdaki ihtiyaçlarının tesbiti elde yeteri kadar belge bulunmamasından ötürü güçtür. Bununla beraber Avrupa halkının 1945/46 kışı esnasında kendini ne dereceye kadar besleyebileceğini, ısıtabileceğini, barındırabileceğini; üstünü başını ne dereceye kadar temin edebileceğini ve kendine ne derece bakabileceğini tesbit etmek gerektir.

Avrupa kıtasını iki kuvvet manzumesi cırtadan ikiye bölmüş olup bu bölüm Almanya ile Avusturyayı ikiye ayırmaktadır. Bölümün batısındaki olaylar hakkında az şey biliyoruz. Doğusu hakkında bildiklerimiz ise bütünü azdır.

Etüdümüz iki bakımdan yapılmış olup bunlardan biri iktisadi istatistik malûmatı ve diğeri muhtelif memleketler hakkında elde edilebilen haberlerdir.

İstatistik malûmatı muhtelif devletlerin, harpten önce, ihtiyaçlarını dindirmek üzere ne derece ihtilât yapmağa mecbur olduklarını göstermektedir. Bundan sonra da bunlardaki millî istihsal işinin, harp yüzünden, ne derece sıkteye uğradığını incelemek lâzım gelmektedir. İstatistik malûmat hususunda verilen rakamlar 1936 ve 1938 vasatilerine aittir.

Rusya hakkında maalesef elde hiçbir malûmat yoktur. Fakat uğradığı tahribatin fazla olduğu muhakkaktır. Zaten UNRRA ya yaptığı müracaat da bunu teyit etmektedir.

İstatistik malûmat, yiyecek, giyecek ve yakıt hakkında güzel bilgiler vermekle beraber mesken ve hıfzıssıhha hakkında malûmat vermemektedir.

Özel durumların anlatılması istatistik bakımından yapılan inceleme- nin ne derece düzeltilmesi gerektiğini göstermektedir. Halkın mesken, sağlık durumu ve mamul halde istihsalâtı olup olmadığı bu sonuncu malûmat- tan anlaşılmaktadır. Henüz tam olma- makla beraber, sayılan misaller saye- sinde, durum hakkında genel intiba e- dilmeye elvermektedir. Bu malûmat memleket memleket tertip edilmiş bu- lunmaktadır.

A — İSTATİSTİK BAKIMINDAN İNCELEME

I Yiyecek Durumu

Doğu ve Güney-Doğu Avrupa:

Bu memleketlerde gıda maddeleri, harpten önce, fazla fazla istihsal e-

dilmekte ve fazla istihsalin büyük bir kısmı da Almanya'ya ihraç olun-makta idi. Harp çiftlik hayvanlarını azaltmış ve ekim işlerini yeterinden az duruma düşürmüştür.

Güney Avrupa:

İtalya ve Liberya yarımadası (İspanya, Portekiz), harpten önce, ihtiyaçlarını giderebilecek durumdaydılar. İspanya ile Portekiz'de bugün de iase yeter derecededir.

Orta ve Batı Avrupa:

Denimarka, Norveç, İsveç, Holan- da, Belçika, Fransa, İsviçre, Avus- turya ve Almanya'yı bu başlık altına ahaaktayız.

Bu dokuz memleketin durumu dikkatle incelenmeye değer. Çünkü yi- yecek ithalâtları fazlağını her yıl yir- mi milyon tonu buluyordu.

Bununla beraber İskandinavya'nın durumu pek mükemmeldi. Tarım mahsullerinden yaptığı ihracat, harp- ten önce, ithal ettiği yem bedelini aş- maktaydı Bilhassa Danimarka, harp

(*) 1945 sonbaharında hazırlanan (Ekim ayında) bu etüd Kızılhaç Dernekleri Birli- ğinin 15 mart 1946 tarihli yazısı ile gelmiş ve önemli kısımları aynen alınmak üzere iktibas edilmiştir. Müellif Beynelmîl Kızıl- haç Muhtelit Yardım Komisyonu İcra Ko- mitesi Başkanı olup felsefe doktorudur.

KIZILAY METHİYESİ

AZİZ YURTTAŞ

Kızılây oldu bir şefkat yurdu
Bu derneği Türk milleti kurdu.
O yardıma koştı, felâket durdu,
Ona kuvvet veren Türk kalbindeki
nurdu.

Yangın oldu evi yandı,
Yurttaş Kızılây'a dayandı,
Deprem oldu ortada kaldı
Kızılây onu çadıra aldı.

Kızılây'ın aşhaneleri bir nimet oldu
Aşhaneler minnettar halkla doldu.
Çoktur Kızılây'ın yardımı, emeği,
Halkı doyurur Kızılây'ın yemeği

Harpten olursa Kızılây vatandaşın para-
sını
Sa feder bağlar Türk askerın yarasını
Kızılây hemşiresi harp meydanında
Şefkatli bir anadır Mehmetçğin ya-
nında

Aziz Yurttaş,
Kızılây'ın eseri hatırında kalsın
Ki her sene senden iane alsın
Ak akçe kara gün içindir
Kızılây'm yardımı senin içindir.

Felâketi getiren belki Felektir
Seni kurtaran Kızılây'dır, Melektir.
Sönmez şafaklarda dalgalanan al san-
cak
Sönmez Kızılây'ın şefkatli yardımı,
ancak,

Fedakâr yurttaş Kızılây'ı unutmayın
Verecek ianeyi cebinde tutmayın,
Merkezde olsun, şubelerde olsun
Kızılây için çalışanlar var olsun.

Ankara, 26 Nisan 1946

Afyon Milletvekili ve
Adalar Murahhası
Berç TÜRKER

rece ilgi çeken faaliyetleri kaydedil- miştir. Evvelâ şunu belirtelim ki, sa- vaşın memleketler arasında vücuda getirdiği sedlere rağmen, ihtirasların kudurmasına rağmen, Birlik evrensel- liğini muhafaza etmekle kalmamış, -gerçekten, üyelerinden hiçbirisi kendi- sinden ayrılmamıştır-, bundan başka millî derneklerin, dünyadaki ızdırap- ları tahfif ödevlerini kolaylaştıran te- maslarına imkân veren bir bağ olmuş- tur.

Barışın dünyada teessüs ettiği şu sırada, Kızılhaç Dernekleri Birliğinin ödevleri büyük ölçüde artmaktadır. Millî Kızılhaç Derneklerinin, 1945 yılı sonunda Cenevrede toplanan ilk harp- sonu Milletlerarası konferansı, Kızıl- haç ve Kızılâyların federasyonlarına çok önemli bir çalışma programı tâyin ettiklerini göstermiştir. Bütün mem- leketlerin Kızılhaç ve Kızılâyları ara- sında milletlerarası bir irtibat vazife- si görerek, bunların ağır vazifelerini kolaylaştırarak birlik, üyelerinin ken- disine bağladıkları ümitleri gerçekle- şirmeğe gayret edecektir.

içinde, kit'a Avrupasının iâsesi en yolunda bir memleketi olmuştur.

Faal bir ticaret filosuna sahip ve tarafsız bir memleket olan İsveç eğer gerekli kömürü bulabilirse kendi ihtiyaçlarını giderebilir. Bu memlekette tayına bağlanmış emteanın bir çoğunda bu usul, şeker müstesna, 1946 yılı ortalarında kalkacaktır.

Bu dokuz memleketin, yukarıda bildirildiği üzere, yirmi milyon tonu bulan yiyecek ithalât fazlaları şu şekilde tevezzü etmektedir.

Holan. ve Belç.	3,9 milyon ton	= % 19
Fransa	4,5 »	= % 23
İsviçre	1,4 »	= % 7
Avusturya	»	= % 5
Almanya	7,4 »	= % 37
		(*)

Almanya daha harpten önce bile yiyecek ithaline pek mecbur kalmaktaydı. Bu dokuz memleketin ithâl ettikleri yiyecek yağı yekûnunun % 50 si Almanya tarafından ithâl ediliyordu. Hububatın ise ancak % 23 ü Almanya tarafından ithal olunmaktaydı.

Harp esnasında Almanya ihtiyaçlarını bilhassa güney-doğu memleketlerinden gidermiştir.

Halen Almanyada, harp içinde Yunanistanda çıkan ve müttefiklerin Yunan halkını kurtarmak için Ablukayı gevşetmelerine sebep olan kıtlık gibi, bir kıtlık çıkacağı benzetmekteydi. Almanyada bunun nisbeti daha büyük olacak ve dışarıdan yardım yapılmazsa yüzbinlerce değil milyonlarca insan açlıktan ölecektir. Bunun sebebi sade ithalât yapamamak değil aşağıdaki âmillere dolayısıyla Alman istihsalinin azalmasıdır:

a) Doğu Prusyanın, Pomeranyanın ve Silezyanın ayrılması Almanyayı ekime elverişli topraklarının % 26 sından mahrum edecektir.

Harpten önceki hesaplara göre, Almanyanın doğusunda ve batısında bulunan, ekime elverişli topraklar miktarca birbirine müsavi idi. Fakat Alman genel nüfusunun ancak % 42 si doğuda yaşıyordu. Bundan dolayı doğuda adam başına 502 metre kare ekime elverişli arazi düştüğü halde batıda bu miktar 387 metre kare idi. Bundan mâda doğunun sade buğday ekmesine karşı batıda bilhassa hayvan yetiştirilmekteydi. 1937 de Almanyanın çavdar mahsulünün % 60 ı, Patates mahsulünün % 60 ı şeker pancarı mahsulünün % 70 i doğu kısmından gelmekteydi.

(*) Bu nisbet yekûn edilince % 91 çıkacaktır. Ancak karşı tarafta dokuz memleketin hepsi bulunmadığı da gözden uzak tutulmamalıdır. (mütercim).

Bu vaziyet aşağıdaki sebeplerle daha da kötüleşmektedir:

b) Almanyadan ayrılan doğu Prusya, Pomeranya ve Silezya bölgelerindeki Almanlar, geri kalan ve küçülmüş bulunan, Almanyaya gönderilmektedir. Bunlar barınacak bir damları bile olmayan dokuz milyon insan teşkil edeceklerdir. Bundan mâda iki üç milyon Südet Almanı da Çekoslovakya'dan atılacaklardır.

c) Hayvan yemi kıtlığı ve yiye-

ceklere el konmasından ötürü çift hayvanlarının kesilmesi tarım ziraatını azaltmış bulunmaktadır.

d) Köprülerin, lokomotiflerin ve vagonların tahrip edilmesi ulaştırma işlerini bozmuştur.

e) Memleketin bölge bölge ayrılması iktisadî mübadeleleri imkânsız kılmaktadır.

Bu durumda bulunan bir memleket halkını 1945/46 kışında beslemek gerekiyorsa on onbir milyon ton yiye-

Ebeveyninden biri ölmüş, öbürü hastaneye düşmüş, kendi dilenerek yaşayan ve yol kenarlarında geceleleyen Avrupa öksüzlerinden bir tip

cek göndermek veya altı ay müddetle, her gün, on tonluk altı gemi yollamak icap edecektir.

Washington'da çıkan bir rapora göre Batı Almanyasının işesi olağan üstü kritik bir mesele teşkil etmektedir. 1945 mahsulü harpten evvelkinin ancak dörtte biri derecesine varabilecektir. 1946 mahsulü yetişinceye kadar, üç bölgede günde adam başına 2.000 kalorilik yiyecek tayını sağlayabilmek için, dört milyon ton hububat lüzum görülecektir. Polonya, Çekoslovakya ve Macaristandan gelecek on milyon Alman da, bu bakımdan, hesaba katılmış değildir.

II. GIYECEK DURUMU

Harpten önce kıta Avrupası pek fazla kumaş ithal ediyordu. Sun'i yüne ait miktarlar, henüz tam olarak, belli olmağından aşağıdaki rakamlar bu madde dahil olmamak üzere 1936 dan 1938 e kadar, ortalama olarak kumaş durumunu göstermektedir:

Kıta Avrupasının kumaş istihsalı:
yıl 603.000 ton
Kıta Avrupasının kumaş ithalatı :
» 3.705.000 »
» » ihracatı :
» 1.378.000 »

Şu halde ithalat fazlası yılda 2,327,000 tonu buluyordu.

Kumaş ithalatçısı başlıca memleketler şunlardı: Almanya yekûnun % 32,2 sini, Fransa % 16,1 ini, Belçika % 11,1 ini, İspanya % 6,9 unu, Çekoslovakya % 6,2 sini, Polonya % 4,7 sini, İsveç % 4,5 unu ithal ediyorlardı. Geri kala bütün Avrupa memleketlerine düşen ithalat payı, her biri için, % 3 ü bulmuyordu.

Baltık memleketleri ise bu yıllar zarfında ihracat fazlası göstermişlerdir.

Aynı devrede Rusya 1.078.000 ton mensucat ilk maddesi istihsal etmekte olup bu miktar geri kalan Kıta Avrupası memleketleri istihsalı yekûnundan % 80 nisbetinde fazla idi. Bunun net ihracatı 32.000 ton tutuyordu.

Rusya hariç tutulmak üzere Almanyanın doğu ve güney doğusuna düşen memleketlerin ithalat fazlası 375.000 tonu buluyordu ki nisbeti % 15,9 etmektedir. Avusturyanın ithalatı 42.000 ton yani yekûnun % 1,8 i, Fransa Belçika ve Holandanın mecmu ithalatı 671.000 ton yani % 28,6 ve Almanyanın ithalatı 756.000 ton yani % 32,3 idi.

Harp esnasında mensucat ilk maddeleri önce denizden, sonra karadan, getirilemez oldu ve kıta Avrupası e-
lindeki yedeklerle geçinmek zorunda kaldı. Güney doğu memleketleri halkı daha harpten önce de giyecek baki-

mından orta ve batı Avrupa halkından geri durumda idiler. Fakat harp eldeki yedekleri de tüketmiştir. Halen çocuk kundağı ve sıcak tutucu elbise eksikliği, bilhassa evsiz ve yakıtsız yerlerde, kendini büsbütün hissettirmektedir.

1936-1938 de kıta Avrupası devletleri ortalama olarak 246.000 ton kösele ithal etmişlerdir.

Bu miktardan 142 bin ton yani % 48 i Almanyaya, 33.000 ton yani % 11 i Fransaya 30.000 ton yani % 10 u Çekoslovakya'ya gidiyordu. Avrupanın doğu ve güney-doğu kısımları ise, yekûnun % 25 ini tutmak üzere, ceman 75.000 ton ithal ediyorlardı. İtalyanın ise normal zamanlarda, köseleden yana, ihraç fazlası vardı.

Avrupanın doğu ve güney doğusu kundura bakımından daima orta ve batı Avrupadan daha aşağı derecede kalmıştır. Şu halde elbiseden yana olduğu gibi ayakkabı durumu da harp başladığı zaman orta ve doğu Avrupa'da daha iyi idi.

Şimdi ise bir çok Holandalıların çıplak ayak dolaştıkları bildirilmektedir. Polonya, Yugoslavya, Arnavutluk, Macaristan ve Romanyadan da çocuklar hakkında böyle haberler gelmektedir.

III. YAKIT DURUMU

Rusya da dahil olmak üzere Güney-doğu ve doğu memleketlerinin kömür istihsalı harpten evvel ihtiyaçlarına yetmekteydi. Yukarı Silezya kömür madenlerinin, hemen hemen, sapaşlam olarak Polonyalıların eline geçtiği bu günkü günde de durumun böyle olması gerekir.

1936-1938 yılları vasatısına göre Orta ve Batı Avrupasının antrasit istihsalatı 262.000.000 tondur.

Bu miktardan 168.000.000 tonu yani % 11 i Belçikaya, 13.000.000 tonu yani % 5 i Holandaya ve 4,5 milyon tonu yani % 1,7 sı İspanyaya aittir. Geri kalan memleketler pek az kömür istihsal etmekte olup bilhassa kömür ithal etmekte idiler.

Bu memleketler grubunun antrasit istihsalatı 287.000.000 tonu yani istihsalatından 25.000.000 ton fazlasını bulmakta olup aradaki açığı ithalatla kapamakta idiler.

Batı ve Orta Avrupaya ait bütün bu memleketler, harpten evvel, kömür ithal etmekte olup yalnız Almanya yılda 27.000.000 ton kadar kömür ihraç etmekte idi.

Almanya :

Harpten önce Almanya Ruhr'dan, Aix-la-Chapelle bölgesinden, Sarre'dan ve yukarı Silezya'dan kömür çıkarmaktaydı. Ortalama istihsal mikta-

rını teşkileden 168.000.000 tondan 25.000.000 tonu Yukarı Silezyadan çıkıyordu. Bugünkü Almanya bu miktardan mahrumdur.

Basın havadislerine göre 1945 yılında Ruhr'da, günlük, önceleri 50.000 ve sonra sonra 100.000 ton kömür çıkarılacağı umulmuştur. Sonraları bazı tedbirler neticesi istihsal azalmıştır. İstihsalın hızı işçilerin beslenme ve barındırılmasına bağlıdır. Yıkık binalar arasında ailelerine başlarını sokacak bir yer hazırlamakla meşgul işçilerin kuyulara inmek emrine aldırma-dıklarını görenler vardır.

Günde 100.000 tonluk kömür istihsalı yılda 30.000.000 tona varacak ve 7,5 milyonu bizzat ocaklarda istihlâk edilerek 22,5 milyon tonu geri kalacaktır. Aix-la-Chapelle bölgesi istihsalı hakkında elde bir rakam yoktur.

Fransız makamlarının 6.000.000 ton olarak tahmin ettikleri Sarre kömüründen Almanya'ya, ihtimal, çok şey kalmıyacaktır.

Bazı diğer kaynaklara göre 1945 yılındaki Alman kömür istihsalı 18.000.000 tona varacaktır. Biz bunu 25.000.000 ton olarak tahmin etmekteyiz. Harpten önce Almanyanın ihtiyaç yekûnu yılda 144.000.000 ton idi.

Almanya bundan mâda 187.000.000 ton linyit istihlâk ediyordu. Bu da tamamiyle memlekette istihsal edilmekte ve ihraç olunmamakta idi. Linyit ocaklarından çoğu Rusların eline geçmiş olup bunlar hakkında malûmat yoktur. Ancak batı bölgesinde 1.952.000 ton linyit çıkarılmıştır. Yalnız linyitin ısıtma bakımından değeri antrasitin % 50 sı olmakla bunu yarı yarıya hesaplamalıdır.

1938 yılına ait ve tam olmıyan bir kömür istatistiğine göre Almanya, antrasit cinsinden hesap edilmek üzere antrasit ve linyiti aşağıdaki yıllık miktarlara göre istihlâk ediyordu:

- Ev, ziraat ve ticaret işlerinde 45,1 milyon ton
- İzabehanelerde, mâden ve çelik istihsal ve imal işlerinde 33,9 milyon ton
- Su, hava gazı ve elektrik istihsalinde 21,9 milyon ton
- Demiryolları ve gemiler için 19,5 milyon ton

Yekûn: 120,4 milyon ton

Bu miktar harpten evvelki ihtiyacın yarısını karşılamakta idi.

Halen (a) grupundaki ihtiyaçlar (ev işleri vesaire) harpten evvelkine nazaran azalmıştır. Çünkü halk evlerde tıklım tıklım dolu olarak oturmaktadır. Eğer (a), (c) ve (d) grupları yani, ev, su, havagazı ve elektrik için harpten evvelki yekûnunun % 40 ının istihlâk olunacağını kabul eder-

sek 34.6 milyon ton kömüre lüzum olacaktır ki bunda izabehaneler, maden ve çelik istihsal ve imal işleri hesaba katılmamıştır.

Ancak sanayie de biraz kömür bulmak lâzımdır. Aksi takdirde evde kullanılacak aletleri ve kumaşları yapmak kabîl olamayacağından ortalığı türlü türlü yokluk kaplar. Bunlar için de mütevazı bir başlangıç olmak üzere 15-16 milyon ton kömür tahsis edilirse yekûn 50.000.000 tona çıkacaktır. Ancak bu yekûnda insanların ısınmasına ait yakıtlar dahil bulunmadığından müfredatın hepsinde şiddetli kısıntılar yapmak gerekecektir.

Büyük Britanya nüfusuna yılda 183.000.000 ton kömür lâzım olduğuna göre bunun 1.5 misli kadar olan Almanlar için 50.000.000 ton fazla sayılmaz.

Fransa:

Fransada 1945 Ocak ayından beri haftada 600,000 ton kömür çıkarmağa başlanmış ve 1945 Temmuzunda bu miktar 2.000.000 tonu bulmuştur. Bu miktar yılda 24.000.000 tona tekabül etmektedir. Harpten önce Fransa'nın yıllık kömür istihlâki 65.000.000 ton olup bunun 45.6 milyonunu memleket içinde istihsal etmekteydi. Şu halde 19,4 milyon ton ithal ediyordu. 1945 Ağustosunda Sarre ve Ruhr bölgelerinden Fransa'ya ilk nakliyat yapıldığına; Amerika Birleşik Devletlerinin 1945 sonuna kadar, Avrupaya ihraç edeceği 18.000.000 ton kömürün önemli bir kısmı Fransa'ya verileceğine ve kendi istihsalinin de, harpten evvelki miktarın % 75 i etmek üzere, 34,2 milyon tonu bulacağı hesaplandığına göre Fransa'ya harpten evvelki istihlâkinin % 70 i sağlanmış olacaktır. Bunun hesabı aşağıda gösterilmiştir:

Fransa'nın kömür	
istihsalı:	34,000,000 ton
Sarre'dan	6,000,000 »
Birleşik Devletlerden	5,000,000 »
Yekûn:	45,000,000 ton

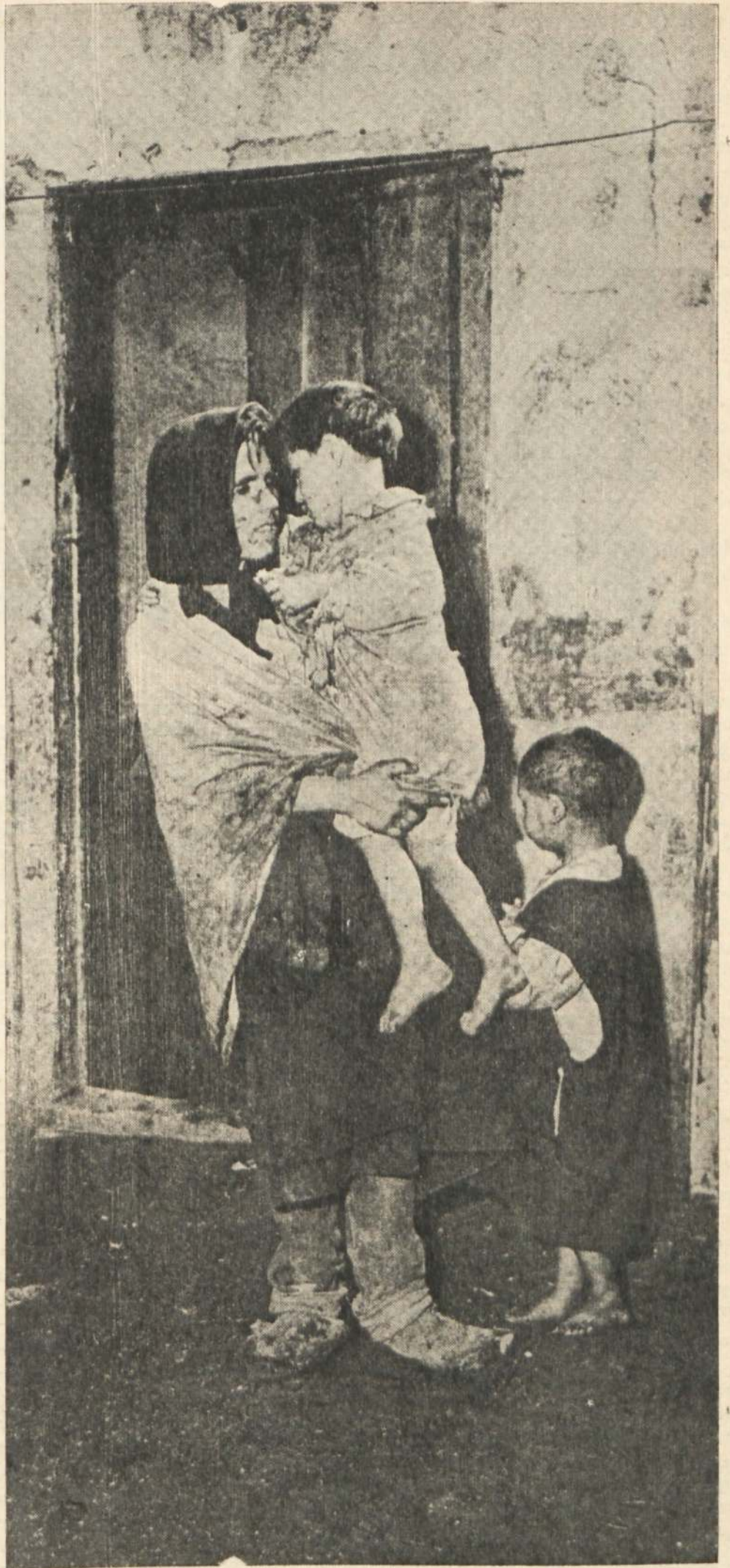
Belçika:

Belçika'nın kömür istihsalı, harpten önce, yılda 23,5 milyon tonu bulmakta ve istihlâkini karşılamaktaydı. 1945 Eylülü nihayetinde günlük kömür istihsalı 60.000 tona çıkacak ve yılda 18.000.000 tona tekabül edecektir. Böylece harpten önceki ihtiyacın yarısından çoğu kapanacak ve geri kalan açık da İngiltere ve Kuzey Amerika'dan yapılacak ithalâtla hayliden hayliye örtülecektir.

Ruhr'dan yapılacak ithalât Almanyanın durumunu tabii daha ziyade kötüleştirecektir.

Holanda:

Harpten önce Holanda'nın kömür istihsalı 15,3 milyon ton olup bunun

Ayakları çuvala sarılı ve kendi paçavralara bürünmüş olan bu zavallı ana, çocuklarıyla beraber, sığınacak yer arıyor

14.000.000 u kendi memleketinde istih-sal olunuyordu.

Holanda dışarıdan 2.000.000 ton kadar kömür ithal etmekteydi.

1945 Eylül başlangıcında Holan-danın harpten evvelki istihsalinin % 40 ına varmak üzere kömür çıkara-bildiği haber alınmıştır. Dışarıdan ya-pacağı ithalâtla harpten evvelki ihti-yacının % 45 ini karşılayabileceği u-mulmaktadır.

Öteki memleketler:

Büyük Britanya yüzyılımızın ba-şından ikinci cihan harbinin başına kadar yılda 200.000.000 tondan ziyade kömür çıkarıyordu. Ancak harp esna-sında istihsal git gide düşerek 1945 in ilk altı ayında 83.000.000 tona kadar inmiştir ki on iki yılda 166.000.000 ton eder.

Harpten önce Büyük Britanya yılda 30.000.000 tondan fazla kömür ihraç etmekteydi.

İngilizlerin bildirdiğine göre, büt-tün tayına bağlama ve tasarruf ted-birlerine rağmen Büyük Britanya yıl-da 183.000.000 ton kömür istihsal et-meğe mecburdur. Bununla beraber İngiltere Danimarka'ya yiyecek karşı-lığı kömür vermeğe başlamıştır. Bunun miktarı yılda 700.000 tonu bulacak ve Danimarkalıların harpten önceki ihti-yaçlarının % 17 sini karşılayacaktır. Bundan başka Danimarka Polonya ile aralarındaki yeni bir ticaret anlaşması gereğince 1945 Eylülünden 1946 Nisa-rına kadar 600.000 ton kömür alarak bunun karşılığı tarım mahsulleri ve çift hayvanları verecektir.

İsveç de kömür ihtiyacının bir kısmını Polonyadan tedarik edecek-tir. Ancak taşıt gücüğü bu işi gecik-tirmektedir.

Norveç'in kömürü müttefikler ta-rafından sağlanmaktadır. Her ay % 75 i İngiltereden ve geri kalan kısmı Birleşik Devletlerle Ruhr'dan gelmek üzere, 200.000 ton kömür verilecektir.

Norveç'in Spitzberg'deki kömür ocakları 1945 sonbaharında tekrar iş-lemeğe başlayacaklardır. Norveç'e Po-lonya da, 1946 nihayetinde kadar, 650.000 ton kömür vermeyi taahhüt etmiştir.

İtalya şimdiye kadar Güney Afri-kadan 66.000 ton kömür almıştır ve bundan böyle Amerika'dan ayda 500 bin ton kömür ithal edecektir. Bunun sonucunu olarak yılda 6.000.000 ton kö-mür ithal edmiş olacaktır ki bu da harpten önceki istihlâkinin yarısı de-mektir.

B. MUHTELİF MEMLEKETLERİN DURUMU

1. NORVEÇ

Norveç'de çok zarar gören ye-

rin Finmask olması muhtemeldir. Bu-rada bir çok evler yanmış ve halk zi-yana uğramıştır.

Norveç'te yiyecek ve ayakkabı te-dariki işi de güçtür: Çünkü kumaş sa-nayiine, hârbın son yılında, ancak kıs-mer işçi bulunabilmiştir.

Norveç'in durumunu ilk bakışta kritik gibi gözükmekle beraber bu memleket dış işleri bakanının basına Norveç'in işsesinin temin olunduğunu bildirmiş bulunması göz önüne getiri-lirse çabucak düzelmiş demektir. Nor-veç'te yağlı madde tayını % 25 nisbe-tinde arttırılmış ve hububat tedarik edilmesi sayesinde ekmek tayını da yükseltmiştir. Patates ile sebzeler artık tayına tâbi değildirler. Bunun-la beraber şeker ve et azdır. Alman erzak ve petrol depolarının Norveç halkına dağıtılmış olması gerekir.

Kömür, demir yolları ile sanayie verilecek benzin ile petrol esasla-rı getirilmesi sayesinde ocak 1946 dan itibaren otomobil işletmek kabil ola-caktır.

2. HOLLANDA

Harbin son safhasında Holanda-nın başka memleketlerden çok ızdırap çektiği malumdur. Çünkü cephe Ho-landa'dan geçiyordu. Bütün batı mem-leketleri içinde en ziyade Holanda'nın tahribata uğraması da bundandır. Hiç zarar görmemiş bir şehir ya var, ya yoktur. Sağlam kalmış köyler de pek azdır. Rotterdam'ın merkezi kalmamış, bu şehrin liman tesisatı yıkılmıştır. Arnheim'de 3500 ev büsbütün yıkıl-mış, 22.000 tanesi zarar görmüştür: Lâğım koyarak atılmış bulunan Sche-veningen'de kimse barmamaktadır. Walcheren adasının durumu ise ma-lumdur.

Halen en önemli mesele taşıt me-selesidir. Elektrikle işliyen demir yol-larında teller kilometrelerce mesafe-de tahrip edilmiş olduğundan hiçbir treni yürütmek kabil değildir. Zaten lokomotifler de götürülmüştür. Köp-rüler de bozuktur.

Holanda'daki bir İsviçre doktoru halkı ziyade nisbette bitli bulmuştur. (% 20-30), Buna karşı tifo, lekeli hum-ma bulunmadığı gibi zührevî hasta-lıklara da az rastlanmıştır. Yurda dö-nenlerin % 10 unda da uyuz vardır.

İşe meselesi süratle düzeliyor gözükmektedir. Daha 1945 yazında artık Hollandaya yiyecek göndermeğe lüzum kalmadığı, fakat pencere camı, ilaç, kundura ve elbise yollanması ge-rektiği hakkında bir rapor gelmiştir. 1945 Eylülü ortasında Holanda'da ek-mek tayını haftada 2.800 grama, şe-ker tayını 200 grama çıkmıştı. Mem-lekette yetişen sebze, meyva ve balık-

la birlikte Holandadaki yiyecek tayın-larının 2300-2400 kaloriye varması ge-rekmektedir.

Holanda'da nesebi meçhul 4.000 çocuk bulunmaktadır. Bundan mâda milliyeti belirsiz, meşru, gayri meşru, 15.000-20.000 çocuk da vardır.

3. BELÇİKA

Aylar var ki Belçikadan da artık yiyecek göndermeğe lüzum olmadığı hakkında bir haber gelmiştir. Belçi-ka'daki yiyecek tayınları İsviçre'deki-nin iki mislidir.

4. FRANSA

Fransa'nın durumu kolay kavra-nır gibi değildir. Bazı iller kuraklık çekmiştir. Bundan mâda kara torpil-le dolayısıyla tarlaları ekmek de kabil olamamıştır. On beş ilde bir mil-yon torpil bulunduğu söylenmektedir. 1.785.000 ev yıkılmıştır. 1945 Martında 40.000 çiftlik yıkılmış ve 115 büyük gar hasara uğramış bulunmaktaydı. 400.000 vagon dan 180.000 i kullanil-miyordu.

İşe gücüğü güneyde memleketin diğer taraflarından ve şehirlerde köy-lerden daha fazladır. Çocuk ölümü 1945 te 1938 dekine nazaran % 40 nisbetinde artmıştır. Difteri vakaları 1938 dekinin üç ve tifo vakaları aynı ta-rihtekinin iki mislidir.

Verem hastalığı da bütün memle-kette % 11 nisbetinde artmıştır. Fakat bazı illerde bu artmanın % 74 dere-cesine bile vardığı olmaktadır.

6-14 yaşları arasındaki çocuklar vereme pek ziyade yakalanmaktadır-lar. Çocuklar arasında % 10 nisbetine kadar kilodan düşmüş olanlar da faz-ladır.

Sağlık Bakanlığının bir istatis-tiğine göre Fransız erkeklerinin % 70 i ve kadınların % 55 i ağırlıklarının % 12 sini kaybetmiş bulunmaktadır. Bununla beraber İşe Bakanlığın-ın bildirdiğine göre Fransa halen en güç durumu atlatmış olup ekmek kar-nesini kaldırmağa karar verilmiştir. Bütün 1944-45 kışı esnasında halka ayda 600 gram yağ tayını bağlamak ve et tayını haftada 250 gram olarak tesbit etmek kabil olmuştur. Muz ve portakal ise serbestti. Bununla be-ra-ber fakir tabakaların durumu güç o-lup Fransa'da 150.000 çocuk olmak ü-zere 800.000 den fazla evi barkı yıkıl-mış felâketteydi.

5. İTALYA

Bildirildiğine göre İtalya 1943 Şu-batı sonuna kadar Birleşik Devletler ve Büyük Britanya'dan 1.300.000 ton yiyecek almıştır. Bundan mâda müt-tefikle'in askerî depolarındaki erzak-lar da halka dağıtılmıştır.

Basın haberlerine göre İtalya'daki

yiyecek tayınları işi 1945 Ekiminden beri düzelmiştir. Bununla beraber ek-mek ve kuru sebzeler el'an tayına bağıdır. Ekmek adam başına günde 200 gram olarak verilmekte, ağır işçi-ler için bu miktara daha 100 veya 400 gram zammedilmektedir. Kuru sebze-ler ayda adam başına 2 kilo verilmek-tedir. Zeytinyağı ile sade yağ ise İtal-ya kendi başına temin edebilmektedir.

Buna karşı İtalya'da ilaç kıtlığı vardır. Dezenfeksiyon maddeleri ve bilhassa sabun yokluğu çekilmektedir.

İtalya'da çocuk durumu da güçtür. Terkedilmiş çocuklar fazla olup bun-lar sürüler halinde toplanarak dilen-cilik ve hırsızlıkla geçinmektedirler. Hükümetin bunları yurtlara toplamak gayreti şimdiye kadar ancak sınırlı bir sonuç vermiştir.

Floransa'daki İsviçre konsolosu-nun bildirdiğine göre bu şehir çocuk-larının % 20 si veremlidir. Pize şeh-rinin % 50 si de besisizdir.

6. ARNAVUTLUK:

Arnavutluk harp yüzünden çok harap olmuş memleketlerden biridir. Yıkılan evlerin sayısı 19.200 ü bul-makta olup bir milyon nüfus için bu önemli bir miktardır. Ehlî hayvanlar da pek azalmıştır. Ve nüfusun üçte bi-rinin elbise ve kundurası yoktur.

7. YUNANİSTAN:

Harp esnasında durumu dünya ef-kârı umumiyesini heyecana getiren Yunanistan bugün UNRRA sayesinde bolluğa kavuşmuştur.

Bununla beraber tahribatı büyük-tür. Ormanlar, köprüler, demiryolları, gemiler ve limanlar çok zarar görmüş-tür. Yunanistanda 34.000 bina bom-bardımanlarla yıkılmış, 400.000 tanesi de yanmıştır. Bu yüzden bir milyon kişi açıkta bulunmaktadır.

1945 son baharında Yunanistan'da 400.000 tüberkülozlu ve 2,5 milyon sıtmalı bulunuyordu. Uyuz vakaları da pek artmıştı.

Çocukların durumu ise kısmen fecidir. Yetimlerin bir kısmı beslene-memektedir ve bir çatı altına alınama-mıştır. Epir'de 5.000, Makedonya'da 10.000 ve bütün Yunanistan'da 30.000 den ziyade yetim bulunmaktadır.

8. BULGARİSTAN:

Bulgaristan kuraklık ve başkent-te mesken sıkıntısı çekmiştir. İlk mad-de buhranı dolayısıyla kumaş, ayak-kabı, ilaç, çivi, ve dikiş malzemesi ek-sikliği vardır.

Bulgaristan harpten önce pamuk ihtiyacının % 62 sini ithalâtla kapar-ken şimdi, harpten beri hiç ithalât ya-pamamaktadır.

1945 Ekimi sonunda, bildirildiği-

Evlerinin harabesine sığınan bu üç çocuk kuru toprakta yatmakta ve haşlanmış hububatla yaşamaktadırlar.

ne göre, Bulgaristan'da 200.000 verem hastası, 3.500 difterili ve 3.500 kızamıklı bulunuyordu.

9. ROMANYA:

Romanya'nın mısır mahlusu yeter derecede olmamakla beraber gıda du-rumu fena değildir. Buna karşı elbise ve ilaç eksikliği çekilmektedir. Yetim-lerin ve terkedilmiş çocukların sayısı 250.000 kadardır. Muhtelif milliyetler-den 5.000 mülteci çocuk da Romanya-da bulunmaktadır.

Yugoslavya'nın yiyecek istihsalı

1944 deki muharebeler dolayısıy-ie Moldan ili çok eziyet çekmiştir.

10. YUGOSLAVYA:

Yugoslavya Avrupa'nın bugün dahi pek güç durumda bulunan mem-leketlerinden biridir.

Harpten önce Yugoslavya yiyecek ihraç ederken harp ve kuraklık, Eco-nomist'in 8 eylül 1945 sayılı nüsha-sından alınan, aşağıdaki rakamlardan anlaşıldığı üzere bu durumu tamamiy-le değiştirmiştir:

	1935-1938 vasatı	1945	Eski mik-tarın %'si-
İnsan gıdasına mahsus hububat	5.100,000 ton	2.620,000 ton	51
Et	310,000 »	80,000 »	26
Süt ve süt mahsulleri (peynir hariç)	2.830,000 »	887,000 »	30
Sağ yağ ve zeytin yağı	144,000 »	48,000 »	33
Şeker	71,000 »	20,000 »	28

Şu halde etrafla normal şekilde münasebet sağlanmış olsa bile 1945 mahsulü eksik kalacaktır. Halbuki dört yıllık çete harbinde demir yolları çok bozulmuştur.

Memleketin batısı yani Slovénie, Hırvatistan'ın büyük kısmı, Bosna - Hersek, Dalmaçya, ve Karadağ barış zamanında ithalâtla geçinirlerdi. Bu-gün buralar kıtlık içindedir. Bir bu-çuk milyon çocuk kelimenin tam mâ-nasıyla açlıktan ölüm halindedir. Slo-vénie'nin nisbeten elverişli bir bölge-sinde günde 1.200 kalorilikten az yi-yeceklerle yaşamaktadır.

1945 Temmuzunda bildirildiğine göre Bosna köylüleri çıplak olduk-

ları için tarlaları gece sürmekte ve hayvansızlık yüzünden sapana beş er-kek veya kadın koşulup altıncısı da sürme işini idare etmekteydi.

Zagreb'in nüfusu 1945 ağustosun-da bir milyonu aşmış olup bunlardan normal kimselere günde 164 gram, ço-cuklarla gebe kadınlara 329 gram, a-ğır işçilere 657 gram ekmek verebil-mek için ayda 2.000 ton hububat gel-mesi lâzımdır. Halbuki yukarıdaki ta-rihte ayda ancak 1.200 ton hububat getirtilebiliyordu.

Yugoslavya'da 2.500.000 kadar ço-cuğun ayağı çıplaktır ve bunların an-cak üçte birinin kışlık paltosu vardır. Mülteci çocukların sayısı 90.000 dir.

Harpte babasını veya annesini kaybeden çocukların sayısı 500.000 kadardır. Anası, babası olanlardan 660.000 kadarına da ebeveyni bakacak kudrette değildir.

Terkedilmiş çocuklar bit, ekzema, ve yara bere içinde olmak üzere feci bir durumdadılar.

İlaçlar içinde, her şeyden önce, frengi ve belsoğukluğu tedavilerinde kullanılan salvarsan ve sülfamidlerin kıtlığını söylemek lâzımdır. Bir çok yerlerde de sıhhi müesseseler, yatak, yatak takımı ve elbise yoktur. Sıhhi malzeme eksikliği çeken yerlerde 1945-1946 kışı felâket halini alacaktır.

11. ÇEKO-SLOVAKYA:

Çeko-Slovakya'nın yiyecek durumu korkutucu gözükmemektedir. Buna karşı ilaç kıtlığı vardır. 1945 de lekeli hummanın Motovya'da yayıldığı bildirilmiştir.

Çeko-Slovakya şehirleri umumiyetle zarar görmemişlerse de Brünn istisna teşkil etmekte olup binaların % 40 ı yıkılmıştır.

12. MACARİSTAN:

Macaristan'da büyük baş hayvan miktarı 1945 de 1944 dekinin % 30 u na, atlar % 20 sine ve küçük baş hayvanlar % 15 ine inmiştir. Bu yüzden arazi ancak yarı yarıya sürülebilmektedir. İaşe bakımından da yağ sıkıntısı vardır. Fakat en büyük ihtiyaç hububatıdır. Bu kış ekmek kıtlığı çekilecektir.

Budapeşte'de 40.000 binadan % 23 ü ağır surette ve % 14 ü tamamıyla harap olmuştur. Bunları tamire gerekli malzeme ve bilhassa cam yoktur.

Macaristan'da salgın çıkmamış olmakla beraber 1945-46 kışı intani hastalıklar artacak gibi gözükmektedir. Macaristan'da en çok yayılmış hastalıklar zührevî hastalıklardır. Nüfusun % 6-%7 sinde yâni 100.000 kişide frengi vardır. Belsoğukluğu bu miktarın birkaç mislini bulmaktadır. Salvarsan güç belâ bulunduğu ve sülfamidler de yeter derecede olmadığı için bu hastalıkların salgın halini almasından korkulmaktadır. Verem müthiş surette artmakta, dizenteri de pek ziyade yayılmış bulunmaktadır. Bunları tedavi için gerekli ilaç ve yiyecek bolluğu mevcut olmadığına göre çocuklarla ihtiyarlardaki vakaların % 50 sinin ölümle sonuçlanması ihtimali vardır. 1944 de patlak vermeyen lekeli-humma 1945 de, Eylül'e kadar, 882 kişiyi hasta etmiş ve bunlardan % 13 ü ölmüştür.

Macaristan'da kalp ilaçlarıyla ağrı dindirici ilaçlar kıtlığı da vardır. Öyle ki bazan, anestezi maddeler yokluğundan, hayatî önemi haiz ameliyatlara bile yapılamamaktadır. Budapeşte

hastanelerinde hiçbir bakım ve tedavi vasıtası kalmamış gibidir. Harpten önce 21.000 olan yatak sayısı 9.800 e inmiştir. Hasta taşıtları da yoktur ve bunlar hastaneye çek çek arabalarıyla getirilmektedir. Kimsesi olmayanlar evlerinde can vermektedirler.

Budapeşte'deki süt çocukları ve çocukların durumu korkunçtur. Şehrin muhasarında halkın yarısı mahzenlerde yaşarken bunların ölümü 1942 dekinin bir misli derecesine indirilebilmiştir. Çocuklar için süt ve un yoktur.

3-12 yaşındaki çocukların 9 kilo kadar kaybettikleri tesbit edilmiştir. Çocuklar kışı yakıtsız, kundurasız ve sıcak tutucu elbiseleri olmadan geçireceklerdir. Macaristan'da 150.000 kadar süt çocuğu bulunmakta olup bunların 100.000 tanesinin kundağı ve bezi yoktur. 1 - 4 yaşındaki çocuklar takriben iki milyon kadardır ve ancak yarısinin kundurası ve elbisesi vardır.

Macaristan'da 200.000 yetim çocuk bulunmakta ve bunlardan 40.000 i da rülâcezelere barınmaktadır. Çocuk yuvalarında süt, ayakkabı ve sabun yoktur.

13. AVUSTURYA:

Avusturya'da da durum fenadır. Hele aşağı Avusturya'da ve Viyana bölgelerinden birinde gıda tayını bile sağlamak mümkün olmamış aylarca müddet sebze ve meyva bulunamamıştır.

Halen gıda tayınları normal kimse lere günde, Viyana'da 1,500; Aşağı Avusturya'da 789 kalori sağlamaktadır. 3-6 yaşındaki çocuklarda bu miktarlar nisbeten daha fazla olup Viyana'da 1,205 ve Aşağı Avusturya'da 962 kалoridir. Patates bulunmakta ise de yeteri kadar değildir. Süt bulması mümkün olmamaktadır. Tayınlar az olmakla beraber, gıda maddesi kıtlığından, temin edilmelerinde güçlük çekilmektedir.

Halen Viyana'da çocuklara günde 500 gram süt temini düşünülmekte ise de taşıt kıtlığından bunların şehre gelineye kadar bozuldukları sık sık görülmektedir. Bu 500 gram sütün, 1945 ekiminin ilk haftasında olduğu üzere verilmemesi halinde çocuklar 265 kalori daha az almaktadırlar.

Viyana'da harpten önce süt çocuklarının % 3 ü ölürken bu nisbet 1943 de % 6.2 yi bulmuştur. 1945 Temmuzunda Viyana okul çocuklarında yapılan bir araştırma 6-14 yaşındaki çocuklarda gıdasızlığın pek arttığını göstermiştir. İşçi ailelerinin oturdukları 10 ilçede öğrencilerin % 62 si ağır derecede gıdasız kalmaktadırlar. Çocukların üstü başı da yoktur. Çektik-

leri hastalıkların en tehlikelisi barsak âfetleridir. Bundan sonra tifo hastalığı fazladır. Çocuklar vitaminsiz gıda yemekten ötürü muahhar raşitizme tutulmaktadırlar. Diğer taraftan ekzema empetigo ve herpes gibi deri hastalıklarıyla, vahim kanamalar, kan-sızlık ve avitaminozlar da yok değildir.

Viyana'da verem çabucak artmaktadır. Şehrin sağlık makamlarına 1945 Nisanından Mayısına kadar 492, Haziran esasında 745 ve Temmuzda 1,192 verem hastası ihbar edilmiştir.

Avusturya'nın diğer bölgelerinde de durum fenadır. Steiermark'da şeker, süt, sağ yağ ve zeytin yağı yoktur. 1945 mahsulü kuraklık ve harp yüzünden % 5 nisbetinde azdır. Ziraate hayvan ve âlet eksikliği de zarar vermektedir. Sığır cinsi hayvanlar 1944 de 672,000 kiloluk tahmin edilirken bu miktar 1945 de 150,000 kiloya inmiş ve süt çok azalmıştır. 200,000 nüfuslu Graz şehrine, sırf çocuklarla gebe kadınlara ve hastalara mahsus olmak üzere ancak 20,000 litre süt verilebilmektedir. 1945 Eylülünde 14 gün içinde 4,000 süt çocuğu ölmüştür. Şeker aylardan beri verilmemekte, patates adam başına haftada 1 kilo düşmek üzere verilmektedir. Ağustos 1945 de günlük gıda 946 kalori vermektedir. Bu bölgede 3000,000 çocukla 700,000 büyükte çamaşır namına bir şey yoktur.

Yukarı Avusturya'da 1945 ilkbaharındaki askerî hâdiseler ziraat çalışmalarına imkân vermemiştir. 1945 yazında, bu bölgede, adam başına haf-fada 450 gram ekmek, 100 gram yağ ve 200 gram et verilmektedir. Halen kare cam lâzımdır. Burada verilen gı-başlanmıştır. Zührevî hastalıklar pek artmış olup buna ilaçsızlık da sebep olmaktadır.

Salzburg'daki 7.000 evden 3,000 kadarı tam, az veya çok derecede yıkılmış; 7,500 aile açıkta kalmıştır. Pencerele-i tamir için 100,000 metre kare cam lâzımdır. Burada verilen gıda günde 1.400 kalori sağlanmaktadır.

Bütün Avusturya'da kumaş kıtlığı son derecesine varmıştır, Salzburg'da son kumaş vesikası 1942 de verilmiş ve bunda da herkes istihkakını alamamıştır. İki yıldır kundura da verilememektedir. Madenî eşya yoktur. Dikiş iğnesi bile güç bulunmaktadır. İlaç ve sabun kıtlığı son derecesindedir.

Tyrol'da yiyecek vesikalası, patates ve sebzelerle birlikte, günde ancak 992 kalori sağlayabilmektedir. İsviçre'de Federal Komisyonun 2,150 kalori- asgari gıda miktarı saydığı ve günde

1,500 kalori olan gözaltı kampları sakinlerini ağır ağır ölmeğe mahkûm edilmiş kimseler addettiği düşünülecek olursa yukarıdaki rakamların korunçuluğu anlaşılır.

14 FİNLANDİYA

Finlandiya'da açıkta kalanların sayısı yüzbinleri bulmaktadır. Harp esnasında Finlandiya'nın ölü ve yaralı olarak insan kaybı 80,000 i, yâni nüfusunun % 4 ünü bulmaktadır. İşçi yokluğundan dolayı şeker istihsalı 1944 te harpten evvelki miktarın % 64 üne inmiştir. Yağ fabrikaları kalmamış gibidir. Sığır cinsi hayvanların kesilmesinden ötürü süt istihsalı %40 dan fazla azaldığı için tereyağı da pek yetmez derecede istihsal edilmektedir. Et de az olup balıkla telâfisi imkânsızdır. Çünkü Finlandiya'nın elinde harpten evvelki gemi tonajının ancak % 20 si kalmıştır. Memlekette pamuk ve yün kalmadığından kâğıttan kumaş yapılmaktadır.

İlâç ve kömür yokluğu da çekilmektedir. Finlandiya'da demiryolları ve trenler de çok harap olmuştur. Rusya'ya bırakılan yerlerden 300,000 göçmen boşaltılmış olup bunları yerleştirmek önemli bir mesele teşkil etmektedir.

15. POLONYA

Polonya'nın durumu kısmen düzeltilmektedir. 1945 de patates mahsulü normal miktarın % 70 ine, hububat %50-%60 ına, sığır cinsi hayvanlar 1938 dekinin %60 ına varmıştır. Atlar da harpten evvelki miktarın % 40 ı kadardır. Maamafih memlekette 4,000,000 sağmal inek yok olmuş bulunmaktadır. Bununla beraber ziraate gayretle devam edilmekte ve yiyecek fiatları düşmektedir. Buna karşı ilâç, ayakkabı ve mesken sıkıntısı vardır. Varşova'nın merkezi tamamıyla tahrip edilmiş olup Vistül ırmağının sağ kıyısındaki evlerin % 90 ı sağlam kalmışsa da sol kıyıda sağlam kalanlar ancak % 1 dir. Eskiden bir buçuk milyon nüfuslu bir şehir olan Varşova'da 1945 sonbaharında ancak 600,000 kişi bulunmasına rağmen bir odada en aşağı dört kişi yatmaktadır. Enkaz altında hâlâ 100,000 ölü yatmakta ve fare istilâsına sebep olmaktadır. Doğudan üç milyon hasta ve üstü başı perişan Polonyalının gelmesi mesken meselesini büsbütün güçleştirmiştir.

Polonya'da yabancı babalardan olma bir çok çocuk bulunduğu gibi anasız, bebasız öksüzler 400,000 ve yarı öksüzler 700,000 miktarındadır. Bunlardan 400,000 i yetimhanelere alınmıştır. 30,000 i evlâtlık olarak alınmış ve 10,000 i de uzak akrabalarının ya-

nına sığınmışlardır. 1,000 kadar yetim, serseri çocuk halinde dolaşmaktadır. Varşova'nın bir okulunda 100 öğrenciden bir tanesinin babası olduğu tesbit edilmiştir. Varşova'da Sosyal Yardım dairesi 70,000 kadar çocuğu bakmak zorundadır. 14 yaşından büyük altı milyon çocuktan iki milyonu gıda-sızlık çekmektedir. 150,000 çocuk mahzenlede yatmaktadır. 6 yaşından küçük çocukların bile odun topladığı ve su taşıdığı görülmektedir. Bitli ve uyuz olmuş çocuklar çoktur. Tifo ya tutulanlar da fazladır. Çamaşır, ev eşyası, sabun ve ilâç yoktur. Halkın çoğu paçavralara bürünerek dolaşmaktadır. Elbise yok değilse de ateş pahasıdır.

UNRRA nın Polonya'ya fazla miktarda giyim eşyası gönderdiği bildirilmişse de bunların dağıtımına dair bir haber gelmemiştir.

Polonya'da sanayide istihsal olunan maddelerin kıtlığı pek büyük bir dereceyi bulmuştur. Varşova'da jilet bulmak bir meseledir. Telefon kalmamış gibidir. Kitap yokluğu bile pek fazladır.

Sihhi durum 1945 yazından beri hiss olunur derecede düzelmekle beraber veremden olan ölümler çok artmıştır. Zührevi hastalıklarla deri ve kadın hastalıkları da fazladır. Avitaminozlar arasında A vitamini eksikliğinden ileri gelenler bilhassa fazladır.

1945 Haziranında Varşova'da 90,000 veremli, 181 lekeli hummalı, 45 tifolu ve 4 dizanterili bulunmaktaydı. Hastahanelerde yatak ve yatak takımları çok azdır. Şehir hastahanelerinde, 1938 de, 9,000 yatak bulunurken 1945 te bunların sayısı 2,300 e inmişti. Yine 1938de Varşova'da 2,000 pratisyen hekim bulunurken 1945 te bunlar ancak 500 tane idi. İki yıllıktan fazla tecrübesi olan hasta bakıcı yok gibidir. Şehirde 18 dişçi, kalmış olup harpten evvel ayda ortalama 25,000 diş doldurulurken şimdi ancak 50 diş doldurulmaktadır. Alet ve malzeme o derece kıtlıdır.

Polonya illerine gelince 1945 Ocak ve Ağustos ayları arasında illerde 1,200,000 verem, 22,000 tifo, 13,000 lekeli humma, 4,000 dizanteri, 7,000 kızamık ve 7,000 difteri hastası tesbit edilmişti. Ayda 50,000 belsoğukluğu vakası ihbar edilmekte ve frengililerin sayısı 400,000 i bulmaktadır. İhbar edilmeyen vakalar da ihbar edilenlerin on misli olarak tahmin edilmektedirler.

Polonya'da sun'i âza ihtiyacı da pek fazladır. Sade Varşova'ya 11,000 takma bacak lâzımdır. Bunları yapan fabrikalar yıkıldığı gibi kösele ve çe-

lik de kalmamıştır. Bir takma bacak Varşova'da 600 İngiliz lirası etmektedir. UNRRA Polonya'ya büyük yardımlar etmekte, günde 300 vagon yiyecek, giyecek ve ziraat makineleri göndermektedir.

16. RUSYA

Sovyetler Birliğine ait bilgiler son derece azdır. İzvestiya'nın 8 Ekim 1945 tarihli sayısında çıkan bir habere göre harp esnasında 1,750 şehir ile 31,850 fabrika yıkılmış. Tahrip edilen illerden 7,000,000 at alınmış ve burarlarda 25,000,000 insan açıkta kalmıştır.

17. ALMANYA

Almanya'nın doğu sınırındaki iller hakkında hiçbir toplu bilgi yoktur ve bura halkının durumunu anlatabilmek imkânsızdır. Bunlar hakkında ancak sığıntı şeklinde haberler elde edilebilmektedir. Almanya'yı incelerken Doğu ve Batı diye iki kısma ayırmak gerektir. Doğuda Rus işgal bölgesi, Polonya idaresi ve Südet Almanları meselesi vardır Batı İngiliz, Amerikan ve Fransız bölgelerine ayrılmıştır.

Doğu Almanya:

Polonya'lılar eski sınırlarıyla Oder ırmağı arasında idarelerine bırakılan bölgeden Almanları atmakta olup bunların sayısı 9,000,000 kadardır. Çeko-Slovakya'dan iki üç milyon Alman kovulmuştur. Bu 12 milyon insan 1945 Eylülünde, haftalardanberi, Rus işgal bölgesi içinde çabalamaktaydılar. Mülteciler gönderildikleri yerde kendilerine yetecek kadar gıda bulamadıkları için yiyecek hırsızlığı etmekte ve bunları da zaten kendi gıdası yetecek kadar olmıyan kimselerden çalmaktadırlar. İçlerinde bitkinlikten, açlıktan ve hastalıktan ölenlerin sayısını tahmine imkân yoktur. Almanya'daki müttefikler Kontrol Komisyonu bu mültecileri barındırmak için 20 Kasım'da bir plân hazırlamıştır.

Bu plâna göre Polonya'dan gelenlerin 2,000,000 u ve Çeko-Slovakya'dan gelenlerin 750,000 i Rus işgal bölgesine kabul edilecektir. Geri kalanlar da diğer işgal bölgelerine alınacaktır.

Mültecilerin gelişi pek facialı olmuştur. Bunlar çok defa evlerinden ancak 20 kilo eşya ve 200 mark para almalarına müsaade edilerek çıkartılıyorlardı. Yanlarındaki arabaları, hayvanları olmadıktan, erkekler çekiyorlardı. Yollarda aç, susuz ve bazan soyularak yürüyen bu insan kümeleri hastalarını, ihtiyaçlarını düştikleri yerlere bırakmak zorunda kalıyor, kadınlar çocuklarını hendeklerde doğuruyor, insanlar bulabilirlerse

anbarlarda barınıyorlardı. Hasta, bitkin, aç, bit içinde, beden ve ruhça ezilmiş bu adamlar ana yurdun sınırlarına vardıkları zaman çok defa ters yüzü çevriliyorlar ve geldikleri yere de kabul edilmedikleri için iki sınır arasında aç ve perişan kala kalıyorlardı. Dört gün bu vaziyette kalan bir gruba acıyan Amerikan askerlerinin görmemezlikten gelerek kendilerinin sınırdan içeri geçmelerine müsaade ettikleri anlatılmaktadır. Açlık, susuzluk ve bozuk havalar süt çocuklarını müthiş surette öldürmüş memeleri kuruyan anneler kendi kendilerine lânet okumuşlardır. Südet'te Troppaudan gelen 2,400 kişilik bir kabile altı haftalık yolculuk sonucu 1,400 e inmiştir. Trenlerde yük vagonlarına yüklenerek gönderilen ve yolda aç ve susuz kalanların hali de daha iyi olmamıştır. Vagonlar ısıtılmadıktan mâda trenlerde ilaç ve sıhhi malzeme de bulunamıyor, ölenler yol üstüne atılmakla kalınıyordu. Berlin'e bu şekilde gönderilen 3,000 kişiden 30 tanesinin, altı gün bir yolculukta, öldükleri bildirilmiştir.

Berlin'e doğudan her gün önceleri 20,000, sonraları 10,000 mülteci geliyordu. Bunlara günde 100 gram sade suya çorba veriliyordu. Süt çocuklarına 1/4 litre yağsız süt verilmekte idi. Mülteciler kendilerini karışılmağa mahsus kamplarda 24 saat kalarak, arkadan geleceklere yer açmak üzere, gidiyorlardı. Mültecilerin bazıları istasyona iner inmez yıkılmaktaydılar. Çocuğunu sardığı battaniye ile de ısıtamıyarak, istasyona, ölü olarak indiren anneler gazete röportajlarına geçmiştir. Berlin'de her gün elliye yakın terk edilmiş çocuk toplandığı olmuştur.

24 Temmuz 1945 de bir nehir gemisinde, Oder ırmağının bir kolunda, Berlin'e getirilen 300 çocuğun hali de tüyler ürpertecek derecede fecidi. 2-14 yaşında bulunan bu çocuklar, aç, susuz, bit içinde ölü gibi yatıyorlardı. Açlıktan avurtları avurtlarına çökünmüştü. Çoğu uyuz olmuştur. Batın delikleri ve kulaklarına konan sinekleri kovacak kadar bile kuvvetleri kalmamıştı. Vücutları, dizleri ve ayakları şişmişti. Yâni açlık ödem'i denen hal baş göstermiş bulunuyordu. Bunları Wedding ve Charlottenburg sosyal yardım daireleri yardım ettiği gibi Wedding'deki İngiliz komutanı da pek müteessir olarak yardım etmiştir. O gün bu zat duyduğu iç acısından yemek yiyememişti.

Doğu bölgesinden özel şekilde alınan haberlerin özetini şöylece çıkarıyoruz: Eylül 1945 başlarında Danzig'den bildirildiğine göre bura Al-

manlarına henüz hiç bir ekmek, sebze ve yiyecek dağıtımı yapılmamıştı. Ne küçük çocuklar, ne süt çocukları için süt verildiği yoktu. Elde erzak kartları vardı ama bir şey verilemiyordu. Almanlar sularını bile uzaklardan getirmek zorunda kalıyorlar ve iş kampalarında pe kaz bir ücretle çalıştırılıyorlardı.

Stettin'deki Alman halkına dokuz haftada ancak dört kere yarım kilo ekmek verilmiştir. Bunu da herkes alamamıştı. Bir de iki kere adanı başına 100 gram at eti dağıtılmıştır. 4 yaşından küçük çocuklar için rafine olmamış şeker ve dokuz aylıktan büyükler için bazan süt verildiği oluyordu. Bununla beraber bakkaliye malları yok değildi. Fakat bunları ancak zloty (Polonya parası) ile almak kabildi. Almanlar ise Rus ve Polonyalılardan ancak elbise ve ayakkabılarını satınak karşılığı zloty alabiliyorlardı. Polonya'da erzak değil kumaş ve ayakkabı darlığı olduğunu bu misal de göstermektedir.

Arnsvalde-Neumark bölgesinde (Güney Polonya'da) et ve ekmek dağıtımı yetmez derecede olduktan mâda yalnız ziraî sendika işlerine verilmekte; yağ, şeker, ve hattâ tuz bile bulunmamaktadır. Bilhassa köylerden süt hayvanı götürüldüğü için süt çocukları ölmektedir. Tifo ve paratifo bölgede yayılmakta; ölüm, bilhassa zührevî hastalıklara tutulmuş olan kadınlarda yüksektir. Kadın ve genç kızların % 80 ine bu hastalıklar bulaşmıştır. Difteri ile deri hastalıkları tifo ve zührevî hastalıklardan da fazladır. İlaç ve dezenfeksiyon maddeleri de yoktur.

Königsberg - Neumark bölgesi köylük olduğu halde inek görülmez olmuştur. Domuz ve kümes hayvanları da böyledir. Neu-Tarnow'da karne ile kepek ekmeğinden başka bir şey almak kabil değildir. İnsan işçilik ederse günde 300, aksi takdirde 200 gram ekmek almaktadır. Bu ekmek gayet kaba ve kireçle dolu olduğundan halk barsak bozuklukları çekmektedir. Yağ ve sebze yoktur. Et yüzü hasta atlar kesildiği zaman görülmektedir.

Görlitz'de eskiden ayda 100-120 kişi ölürken 1945 Temmuzunda ölüm sayısı 768 kişiye çıkmıştır. Sebebi de yiyecek kıtlığıdır. Burada ekmeğin 15 günde bir adam başına 250 gram olmak ve ancak müstehliklerin dörtte birine verilmek üzere dağıtıldığı görülmüştür. Yağ ve peynir de kıt kanaat geçinmeğe bile imkân vermiyecek derecede ve ancak nüfusun bir

kısmıyla iktifa etmek üzere dağıtılmıştır.

Breslau'da Almanların üç hafta müddetle ekmek yüzü görmedikleri olmuştur. Şehir alındığı zaman içerde bulunan fazla miktardaki erzakın %75 i harp ganimeti olarak götürülmüş; mahsulât bile müsadere olunmuştur. Breslau halkı açlıktan ölmektedir denebilir. Çünkü kimse çift sürmemektedir.

Draşde'de 1945 yazı esnasında öğle yemeği üç patates ile kuru ekmekten ibaret kalmıştır. Bununla beraber Ağustosta 100 gram et, 30 gram tereyağı, 50 gram zeytinyağı, 500 gram muhtelif yiyecek, 500 gram unlu gıda, 650 gram şeker ve 4,5 kilo patates bir aylık tayın olarak verilmiş ve günde 300 gram ekmek verilmiştir. Bu yiyecekler günde 1,115 kalori sağlamaktadırlar. Bununla beraber günde 200 kişinin kendini öldürdüğü ve halkın ağaç kabukları yediği de görülmüştür.

Doğu Almanya'nın başka yerlerinde de açlık, hastalık ve süt çocuğu ölümü hep aynidir. Francfort sur l'Oder'de kala kala on beş tane sağmal inek kalmıştır. Bernau'da 6 yaşına kadar olan 21,000 çocuk için günde ancak 2.000 litre süt temin edilebilmekte olup çocuk başına 100 gramdan az düşmektedir. Bazı bölgelerde süt çocuklarının %80-%90 ı ölmektedir.

Berlin — 1945 Eylülünde Berlin'in nüfusu 2,800,000 kişi olup 500,000 i çocuk ve 1 200,000 i kadındı. Haftada 1,250 gram olarak tesbit edilen ekmek tayını daha Nisan 1945 de verilememeye başlamıştı. Sebze haftada 1 kilo, et 250 gram, unlu gıdalar 125 gram olarak veriliyor ve bu sonuncular muntazaman alınamıyordu. Süt hemen hemen yok gibiydi.

Berlin'in Amerikan işgal bölgesinde 1945 Eylülü nihayetinden itibaren bir pişirimliğe yetecek kadar et ve 7-8 haftada bir adam başına 450 gram sebze, iki üç haftada bir, çorba pişirmeğe yetecek kadar, unlu yiyecekler ve ileceği bildirilmiştir. Berlin'de patates de tükenmiş haldeydi. 1945 Temmuzunda dağıtılması istenen az bir şey zeytin yağı ancak Eylülde verilebilmiştir. Ev kadınları, şimdiye kadar çektiklerinden edinlikleri tecrübeye göre, Eylül 195 ten sonra üç dört hafta yağsız yemek pişirmeğe hazırlanmışlardır.

Sokaklarda her yaştan on beş yirmi kişilik çocuk grupları dolaşarak dilenmekte, hırızlık etmekte veya borsaya aracılık etmektedirler. Bunlar ya yetimdirler veya ana ve babalarından ayrılmışlardır. Süt çocuklarının % 65 i ölmektedir (Ağustos 1945).

Şehirdeki enkaz hâlâ tamamiyle kaldırılmamış olup bunların altında onbinlerce ölü yatmaktadır. Kanalizasyon ve su yolları da bozulmuştur. Bu yüzden Berlin'de dizanteri çıkmış ve tutulanların % 50 si ölmüştür. Daha sonra hastalığa karşı savaşa geçilerek dizanteri yarı yarıya azaltılmışsa da sabunsuzluk ve çamaşırsızlık sava-

şı güçleştirmektedir.

Lekeli humma Berlin'e Polonyadan gelen Almanlarla bulaşmıştır. Halka lekeli humma aşısı yapılmakta ve yiyecek karneleri ancak aşı şahadetnamesini gösterenlere verilmektedir. Berlin'de 1945 Temmuz ve Ağustos aylarında ihbar edilen hastalıklar şöyledir:

Berlin'de ihbar edilen hastalıklar

	Temmuz 1945		Ağustos 1945	
	Tutulan	ölen	Tutulan	ölen
Tifo ve paratifolar	499	52	2,326	223
Dizanteri	1,505	1,295	3,450	1,039
Difteri	1,052	111	1,405	183
Verem	1,106	2,81	1,168	484
Belsoğukluğu	2,225	115	1,865	—
Frengi	186	32	262	—
Lekeli humma	11	2	20	4

Şeker hastalığını tedavide kullanılan Ensilin ve kansızlık tedavisinde kullanılan karaciğer ekstresi Berlin'de kalmamıştır. Rus işgal bölgesinde ameliyat edilecek hastaları uyutmak için eter, pansıman malzemesi ve sülfonamidler de yoktur. Bütün bu halere rağmen Berlin'in durumu bombardıman edilen öteki Alman şehirlerine nazaran daha iyidir. 1945 Eylül sonlarında Berlin'den dönen bir İsviçreli İsviçre Berlin'e nazaran ne durumda ise Berlin'in de bombardıman edilen öteki şehirlere nazaran öyle olduğunu söylemiştir.

1945 Ekimi sonunda müttefik komutanlığı 9-16 yaşındaki çocukların tayınma 40 gram hububat, 25 gram yağ ve 30 gram şeker ilâve ederek kalori miktarını 1,543 e çıkarmağa karar vermiştir. Ağır işlerde çalışmayan büyüklerin tayını günde ancak 1050 kalori sağlamaktadır.

Batı Almanya:

Batı Almanya İngiliz, Amerikan ve Fransız işgal bölgelerine ayrılmıştır.

İngiliz işgal bölgesi: — Bu bölgedeki sivil Alman halkının durumu nisbeten en iyi derecede sayılabilirse de büyük şehirlerde vaziyet yine fena. Bunlarda evlerin duvarları bile çöktüğünden mahzenlerde de oturamaz hale gelinmiştir. Süprüntüler kaldırılmamakta ve sokak köşelerine yığılarak berbat kokular çıkarmaktadır.

Doğudan atılan kimselerin buraya sığınması mesken sıkıntısını büsbütün artırmıştır.

İngiliz işgal bölgesinde Ağustos 1945 te bir aylık yiyecek olarak adam başına dağıtılan tayınlar şöyledir: 400 gram tereyağı, 600-800 gram et, 400 gram şeker, 400 gram marmelâd,

300 gram unlu yiyecek, 125 gram peynir. Bundan başka günde 240 gram ekmek, ve haftada 2,450 kilo patates verilmektedir. Bu tayın günde 1,170 kalori sağlamaktadır. Sebze ve meyvalar işgal kıtalarına tahsis edildiğinden halka pek nadir olarak verilmektedirler. Yalnız İngilizlerin verdikleri un pek halis ve mükemmeldir. 6 yaşına kadar olan çocukların günde yarım litre süt almağa hakları vardır. Fakat taşıt eksikliği dolayısıyla yazın, bu sütün bozulduğu sık görülmektedir.

Yukarıda bildirilenlere göre bütün İngiliz işgal bölgesinde aynı ta-

yınların verildiği düşünülebilirse de bazı hallerde tayınların ilden ile ve şehirden köye değiştiğini bildirmektedir. Meselâ kuzey Ren illerinde 1945 Ağustosunda adam başına haftada 100 gram et, 75 gram yağ, 2 kilo patates, 150 gram şeker, 2 kilo yulaf ve un verilmiştir. Yalnız bu tayınlar köy halkı içindir ve günde 1,150 kalori vermektedir. Şehirli ise günde 950 kalori ile kalmışlardır.

Weser-Ems bölgesinde 1945 Ağustosunda tayınları 125 gram et, 210 gram yağ, 2,5 kilo patates, 125 gram şeker, 2 kilo un ve buğday olup günde 1,380 kalori sağlamaktadır.

Aşağı Saksunya bölgesinde de tayınlar yağca az şekerce çok olmak üzere bunun aynidir ve günde 1,350 kalori sağlamaktadır.

Schleswig - Holstein'de köylüler 150 gram et, 2,5 kilo patates, 150 gram şeker, 1,700 gram un ve buğday tayını ile günde 1,280 kalori alabiliyorlarsa da şehirli olan tayını ancak 900 kalori verebilmektedir.

Hamburg'da 1945 yılının 23 Temmuzundan 15 Ağustosuna kadar tayın karnelerindeki gıda yekûnu şu nisbetlerde alınabilmektedir. Bu müddet zarfında adam başına 6,800 gram ekmek verilmesi gerekirken ancak 2,000-4,000 gram, 400 gram yağ yerine 100-200 gram, 600 gram et, 400 gram şeker, 62,5 gram peynir ve 125 gram beyaz peynir alınmış olup karnelerdeki 500

Yersiz yurtsuz insanların uzun ve s oğuk yollarda yaya olarak göç edişleri

gram un dağıtılmamış; bir parça patates verilebilmiştir. Bunları da almak için saat dokuzdan itibaren beş dizi halinde sıra beklemek gerekiyor ve sırası onbirden sonra gelenlere bir şey kalmıyordu. Yukarıdaki miktarlar günde 915 kalori vermekte idiler. Fakat bunlardan ele geçebileni ancak 450 kalori veriyordu.

Fakat 17 Eylül'den 14 Ekim'e kadar durum düzelmiş ve her hafta adam başına şunlar verilmiştir:

Ekmek	2,300 gram
Et	150 »
Terayağı	50 »
Margarin	50 »
Şeker	125 »
Peynir	15.6 »
Beyaz peynir	31.2 »
Ekmek tatlısı harcı	100 »
Un	125 »
Erzac kahve	31.2 »
Yağsız süt	875 »
Patates	2,500 »
Sebze	1,000 »

Bu tayınla günde 1,386 kalori alınıyordu.

Hamburg şehrinin yarısı tahrip olduğundan 1945 de içinde bulunmakta olan 1,300,000 nüfus mahzenlerde ve bir odada bir kaç kişi oturmak suretiyle barınılmaktadırlar. 1945 Eylülünde şehre 50,000,000 tuğla lâzım olduğu bildiriliyordu. Şehirde havagazı ve elektrik fırını kalmamıştır. Kömür de olmadığından halk enkazdan çıkardığı tahtaları yakmaktadır. Şehirde dizanteri, raşitizm ve verem çoktur. Hastanelerde yataklar ve yatak takımları pek azalmıştır. Gıdasızlık, meskenlerin gayri sıhhiyeti ve kumaş yoksulluğundan çocuklar pek ziyade ölmektedirler. Hamburg'da son zamanlara kadar yılda 18,000 çocuk doğmakta olup bunlar arasında bir yaşına basmadan ölenlerin nisbeti şöyledir: 1938 de %4.6; 1940 da %5.3; 1944 de %8.2; 1945 in ilk altı ayında ise doğanların %13.1 i ölmeğe başlamıştır.

Göttingen'de de durum fenadır. Bitkinlik halleri; kalp, damar ve barsak hastalıkları çoğalmış; mide ve duodenom ülserleri artmıştır. Halk mesken darlığından birbiriyle sıkı sıkıya temasta olduğundan bu hale açlık da karışınca verem pek ziyade artmıştır. Çocuklarda difteri ve raşitizm çok görülmektedir. Hasta çocukları hastanelere alacak yer bulunamamaktadır. Mesken darlığı yüzünden beynelmil şöhret sahibi bilginlere bile tek bir oda verilmektedir. Üniversite öğrencilerine odalarda adam başına 3 metre kare yer verilmektedir. Yiyecek tayınları, patatesle birlikte, günde 1,070

kalori sağlamakta olup içlerinde yağ 13 ve albümin 18 gram tutmaktadır.

Aix-la-Chapell'de günlük tayınlar 900 - 1000 kalori sağlamakta olup bunlarda albümin ancak 19 - 20 gramdır. Süt, yumurta, balık yoktur. Et de haftalarca görülmemektedir. Ekmekteki fazla selüloz barsakları tahriş etmektedir. Uzun boylular arasında 40 kilo kaybedenler görülmüştür. Süt çocuğu ölümü korkunç derecededir.

Amerikan işgal bölgesi — Amerikan işgal bölgesinde gıda tayınları İngiliz işgal bölgesindeki gibidir. Yalnız şeker yoktur. Ancak 1945 Ağustosundan itibaren çocuklara ayda 450 gram şeker verilmeğe başlanmıştır.

Bu bölgede bulunan Francfort sur Main, Wiesbaden, Mannheim Weinheim, Heidelberg şehirleriyle diğer yerlerde Temmuz 1945 de tayınlar şöyle idi: Haftada 1000 - 1500 gram ekmek, 40 - 75 gram yağ, 0.50 - 2.5 kilo patates 100 gram gıda pastalar ve bazan haftada 100 gram et. Bu tayınlar günde 653 - 911 kalori sağlamaktadır.

Francfort sur Main'da un yokluğundan çocukları beslemek mümkün olamamaktadır. Süt çocuklarına 3/4 litre kaymaksız süt, emzikli kadınlara çocuklarına 1/2 litre süt verilmekte olup bunlar günlük miktarlardır. Veremle uyuz pek artmıştır. 1945 in ilk yarısında süt çocuğu ölümü doğanların % 34 üne varmıştır. Veremliler de %13.1 nisbetinde ölmektedirler. Bu şehirlerdeki 45,000 binadan oturabilecek halde bulunanları 10,000 - 12,000 taneden ibarettir. İşgal makamları 3,000 evi mobilyaları ile beraber almışlar ve bu evlerde oturan 32,000 kişi açıkta kalmıştır. Şehir halkı da artmakta olup 1945 Nisanında 236,000 iken 1945 Ekiminde, buraya, 325,000 kişi yığılmış bulunmaktadır.

Wiesbaden'da 27 Ağustos 1945 den 2 Eylül 1945 e kadar yetişkin çağdaki insanlara verilen tayın şöyledir: Ekmek 2 kilo, et 200 gram, yağ 87.5 gram, gıda pastalar 125 gram, peynir 62.5 gram ki günde 914 kalori vermektedir. (tabii miktar asgarî 2,150 kaloridir). Gençlere günde 931 kalori veriliyordu (tabii miktar 2,580 kaloridir). 6 - 10 yaşındaki çocuklara 931 kalori veriliyordu (tabii miktar 1,440 kaloridir) 3 yaşına kadar olan çocuklara bu müddet zarfında 750 gram ekmek, 50 gram et, 87.5 gram yağ, 125 gram gıda pasta veya çocuk unu, 125 gram beyaz peynir verilmiş olup bu miktar günde 348 kalori sağlamaktadır (tabii miktar 1,080 kaloridir). Buna bir miktar süt de ilâve edilmelidir. Wiesbaden'da ameliyat gereken hallerde hastalar

pek bitkin olduğundan ameliyat yapılmamaktadır.

Mannheim'da zührevi hastalıklarla verem pek artmıştır. Halen 1800 açık ve faal verem hastası bulunmakta olup yeni ihbar edilen verem hastalarının % 30 u 2-5 yaşındaki çocuklardır. Mesken kirliliğinden veremliler sağlamlarla bir odada yatmakta ve hastalığı yaymaktadırlar.

Stuttgart'da çamaşır, sabun ve geker kıtlığı vardır. Süt çocuklarına ayda 250 gram şeker verilebilmektedir. Hava hücumları sonucu hastane yatakları sayısı 8,000 den 3,200 e inmiştir. Bilhassa ihtiyarlar arasında ağırlıklarından 10 - 20 kilo kaybedenler vardır. Bununla beraber ölüm pek yüksek derecede değildir. Kızamık ve difteri salgınları kaybolmuştur.

Münich çok harap olmuş ve kurtulabilen binalarında da cam çerçeve kalmamıştır. Akan damlar çoktur. Yakıt kıtlığı da bunlarda üşümeden barınabilmeğe imkân bırakmamaktadır. Evlerde yatak, yorgan, tabak, çatal, kaşık, elbise ve ayakkabı ihtiyacı pek fazladır. Bavyara'daki çocuk barındırma kamplarında elbise kıtlığı o derecededir ki aynı elbiseyi bir kaç çocuk sıra ile giymekte ve biri sokakta iken ötekiler yatağa girmektedir.

Fransız işgal bölgesi — Fransız bölgesi kısmen ihracatçı araziye ihtiva etmektedir. Fakat işgal kıtaları kendi memleketlerinden yiyeceklerini getiremediklerinden halkın işesi güç olmaktadır. Bir İsviçreli müşahidin bildirdiğine göre Amerikan bölgesinde bir şeye el konmadığı halde Fransız bölgesinde halka ancak, resmen, 800 kaloriye tekabül eden tayınlar bağlanmakta; gerçekte ise bunun 500 kalorisi elde edilebilmektedir. Wurtemberg ve Bade Büyük Dükaliğında 6 yaşına kadar olan çocuklara, günde, 1/4 litre tam süt verilmektedir.

Fribourg - en - Brisgaut'da 1945 Ağustosunda tayın olarak verilen gıda şundan ibarettir: 1400 gram ekmek, 100 gram et, 65 gram yağ, 40 gram peynir, 62.5 gram un, 50 gram undan yapılmış yiyecek, 50 gram şeker, 25 gram erzac kahve 2 kilo patates. Bunlar günde 750 kalori vermektedirler.

Şehrin ortası tamamiyle yıkılmış olup bombardımanda 23,000 kişi ölmüştür. Bunlardan 18,000 i hâlâ enkaz altındadır.

Schorfheim'da halk arasında ağırlığından 20 kilo kaybedenler vardır. difteri ve cerahatli iltihaplar pek artmıştır. Meme iltihabı yüzünden bir kadının memesini almak icap etmiştir ki bu şimdiye kadar görülmemiş

bir şeydir (*). Emzikli kadınlar gıdasızdır. Çocuklara kusma krizleri gelmekte ve bu hal bazan ölüme sebep olmaktadır.

Köylerde durum her halde daha iyidir. Çünkü 1945 Eylülünde 30,000 fransız çocuğu, bakılmak üzere, Kara Orman köylerine yerleştirilmiştir. Bunlar Fransa'nın tahrip edilmiş bölgelerinden getirilmişlerdir. Kendilerine iyi bakılmakta ve meselâ günde bir litre süt içirilmektedir.

★

Almanya'da, umumiyet itibariyle, bütün sanayi mamulâtı kalmamış gibidir. 1945 Eylülünde bildirildiğine göre mevcut Alman fabrikalarının ancak %15 i işleyebilmektedir. Bir çok eşya bakımından çekilen sıkıntıyı bu hal izah etmektedir. Meselâ Berlin'de, elbise yokluğu dolayısıyla dikiş atelyeleri açılmak istenmiştir. Burada çalışacak kimseler yok değildir; fakat kumaş, iğne ve dikiş makinesi yoktur.

Malûller takma âza bulamamakta, takma diş yapılamamakta, gözlük bulunamamaktadır. Bu hal bütün işgal bölgelerinde böyledir.

Almanya'da bütün tahribata ve mahrumluklara rağmen haystın pahalı olmaması şaşılacak bir şeydir. Mark hâlâ satın alma kudretini muhafaza etmiş gözükmektedir. Ruhr'da bir aylık tayın 35 marka alınmaktadır. Thüringen'de haziran 1945 sonunda patates ve sebzeden ibaret öğle yemeği 60 fenige yeniyordu. Buna et de katılırsa fiyat 120 mark oluyordu.

Bu açlık vaziyeti müttefiklerin faaliyete geçmelerine sebep olmuştur. Washington'dan gelen 28 Eylül 1945 tarihli bir habere göre İngiliz ve Amerikan Hükümetleri 100,000,000 dolarlık bir yardım programı hazırlamışlardır. Bu arada 1945 - 46 kışında bir milyon ton un ve buğday gönderilecektir. Bütün bu erzak Almanya ve Avusturya'daki İngiliz ve Amerikan işgal bölgesindeki halka dağıtılacaktır. Ekim 1945 nihayetinde Almanya'daki Amerikan Askerî İdaresi Başkannın Amerikan işgal bölgesindeki 18 milyon nüfusu kıtlıktan kurtarmak için, kendi hükümetinden, 760,000 ton erzak istediği haber alınmıştır.

Öteki devletlerin de kendi işgal bölgelerine böyle yardımlar yapmaları temenniye değer.

★

NETİCE

Avrupa'nın Kuzey, Güney ve Batı ülkeleri kısmen kendi kendileri kıs-

(*) Yâni ilâç yokluğundan memedeki iltihabın azarak hastanın canını kurtarmak üzere bu ameliyata lüzum görülmüş olması gibi bir gayri tabilik belirtilmek istenmektedir (mütercim).

men müttefikler sayesinde durumlarını düzelteceklerdir.

Avrupa'nın Doğu ve Merkez ülkeleri ise güç bir durumda bulunmakta olup bunlar arasında hali en fena olanlar Arnavutluk, Yugoslavya, Avusturya ve Almanyadır. Rusya hakkında bilgimiz yoktur.

Bütün bu memleketler için insanîyetli yardım faaliyetlerine girişilmiş olmakla beraber bunlar kışın getireceği tehlikeleri önlemeğe yetecek derecede değildir.

Bu günün korkunç manzarasını görmemize mâni olan şey sadece uzaktır. Fakat gazetelerde açıklanan iskelet haline gelmiş insan resimlerinin çıkmasını beklememeliyiz.

Bu kış insanlığı tehdit eden tehlikeden alicenap devletlerin vaziyeti iyice kavraması mümkün olmadan kurtulmak kabil değildir. Ancak buna fertlerin de yardımı karışabilir. Biz bir çok şeyimizi verebiliriz: Evdeki işlere yarıyacak malzeme, elbise, çamaşır, ayakkabı, yiyecek, ilâç, pansıman malzemesi ve kundak takımı. Şunu da söyleyelim ki yeni doğmuş çocukların mazisi yoktur ve onlar hiç bir partinin adamı değildirler.

Son zamanlarda Londra'da UNRRA'nın İtalya ve Avusturya'ya da yardım edip etmeyeceğini tesbit etmek üzere oy toplanırken Çin murahhası, Çin'in düşmanı olan Japonya'ya yardım için de nasıl evet diyecekse, buna da evet diyeceğini bildirmiştir. Murahhas hattâ Japonya'ya yardım yapılması için Çin'e verilecek şeylerin bile azaltılmasını kabul edeceğini söylemiştir. Çünkü yardımı yoksulluğun fazla olduğu yere yapmalıdır. İşte Çinliler böyle düşünmektedirler.

Biz Fransa'nın sesini Maxime du Camp'ın «La charité privée de Paris» adlı kitabında bulmaktayız:

«Mettre en lumière les actes de ces grads aventuriers de la charité, qui s'en vont droit devant eux, le cœur ouvert à toutes les misères, les yeux fermés à toutes les fautes»..

[İnsan sevgisi yolunda gözü her kusura kapalı, yüreği her acıya açık, dosdoğru yürüyen ve büyük maceralara atılanların meydana getirdikleri şeyleri belirtmek lâzımdır].

İngiliz diliyle konuşan memleketler için de kusura bakmamak hakkında Shakespeare'in sözlerini tekrarlayacağız:

«The quality of mercy is not strain'd;
It droppeth as the gentle rain from
heaven
Upon the place beneath it is twice
bless'd;
It blesseth him that gives, and him
that takes»,

[Affın o tertemiz özü bozulmaz,
Damlaları gökten inen rahmettir.

Kutsallığı yalnız bir ruhta kalmaz,
Affedilen de tanıya azizdir.]

TAMAMLAYICI NOT (Ocak 1946)

[Yukarıdaki inceleme 1945 yaz ve sonbaharında elde edilen bilgilere dayanarak hazırlanmıştı. Fransızcaya çevrildiği sırada 1945 nihayeti durumu hakkında da haberler alınmıştır. Durum bir düzeye değişmektedir. Bu son malûmat Avrupa'nın bu günkü yaşayışı hakkında belki bir az daha bilgi vermiş olacaktır.]

★

Gene' durum yine iki âminin tesiri altında bulunmaktadır: Kömür istihali ve taşınmasının temini. Bundan mâda Orta Avrupa ve Batı Almanya'daki mültecilerin yerleştirilmesi de güç bir mesele teşkil etmektedir.

I .. Kömür istihali

Usta olmuş işçi eksikliği ve amentinin yeteri kadar meslenememesinden ötürü randımanın azlığına karşı yine oldukça salâh elde edilmekle beraber kömür istihali 1945 sonbaharında tahmin edilmiş olan miktara varamamıştır.

Batı Almanya'da Temmuz 1945 de çıkarılan kömür harpten evvel aynı ayda çıkarılanın %15 i kadardı. 1945 Kasım ayında Ruhr ve Rhénanie'de harpten evvelkinin dörtte biri kadar (yani %25 i) kömür çıkarılabilmişse de taşıt yokluğu bunların götürülmesine engel olmuştur. Yalnız Ruhr'daki kömür istokları, bu yüzden, 6 milyon tonu bulmuş olup bu harpten önce 4,000,000 ton (iki milyon tonu antrasit, iki milyonu kok) vasatıyı aşmakta idi. Bu hal kömür çıkarma kudretinin kömür taşıma kudretini aştığını göstermektedir.

Times'de 4 Aralık 1945 de çıkan bir makaleye göre İngiliz işgal bölgesinde ayda 40,000 ton kömür ihraç edilmekte ve haftada 38,000 ton buğday zeytinyağı ve sunî gübre idhal edilmektedir. Kömür ihracatı üç tercih derecesine göre yapılmaktadır: önce askerî ihtiyaçlara ait olanlar verilmekte olup demiryolları da buna dahildir. Sonra kurtarılmış memleketlere ve daha sonra da Almanya ve Avusturalya'daki askerî idareler tarafından sanayi için istenen kömürler gönderilmektedir. 1945 Nisanı sonuna kadar kurtarılmış memleketlere 25,000,000 ton kömür gönderilebileceği umulmuşsa da neticede ancak bunun yarısı kadar göndermek kabil olmuştur.

İngiliz işgal bölgesinde antrasit harpten evvelkinin % 30 u ve linyit %50 si kadar elde edilmektedir. İşçi

miktarı da evvelce tahmin edilen 260,000 i bulamamış 200,000 de kalmıştır.

Neue Zürcher Zeitung'un 6 Ocak 1946 tarihli bir yazısına göre Sarre'da da günde 22,000 ton kömür çıkarılmakta olup bunun 15,000 tonu müttefiklerin emrine verilmektedir. 1938 de 43,000 işçinin çalıştığı ocaklarda bu gün 28,000 işçi bulunmaktadır. Kurtarılmış memleketlere yapılan kömür ihracatı 1945 Ekiminde 950,000 tona varmış olup bunun % 31 i Fransa'ya % 27 si Belçika'ya ve geri kalanı da Holanda, Danimarka, Luxembourg ve Norveç'e yollanmaktaydı.

7 Aralık 1945 de Neue Zürcher Zeitung'da çıkan bir Reuter haberine göre Rus işgal bölgesinde aylık linyit istihsalı 7,920,000 tonu bulmuş olup harpten evvelki istihsalın %71 i dir. Aynı bölgede aylık antrasit istihsalı de 168,000 ton olup bu da harpten evvelki istihsalın % 58 i dir. İşçi bulmak meselesi devam edegelmekle beraber gelecek aylarda bu istihsalı iki misline çıkarmak ümit edilmektedir.

Fransa'da Kasım 1945 de, haftada 800,000 ton kömür çıkarmağa başlanmış olup 1938 deki miktar haftada 915,000 tondur. Aradaki fark, ya deniz aşırı memleketlerden veya işgal altındaki bölgelerden yapılacak ithalatla kapatılmak ümit edilmekteydi. Gerçekte de Ruhr ve Sarre'dan ve Büyük Britanya ile Amerika Birleşik Devletlerinden Fransa'ya kömür gelmeğe başlamıştır.

Burada şunu hatırlatalım ki Amerika Birleşik Devletlerinin Ocak 1946 nihayetinde kadar Avrupa'ya gönderdiği 8,000,000 ton kömürden ancak 5,602,000 tonu getirilebilmiş ve memleketlerin payı da, bilmeceburiye o nisbette azaltılmıştır. Diğer taraftan kurekliği devam su kuvvetiyle istihsal olunan elektriği azaltmış ve idrolik elektrik istasyonlarının verimindeki düşüklüğü termal (hararetle işliyen) istasyonların çalışmasıyla telâfi etmek mecburiyeti hasıl olmuştur. Bunun neticesi sanayi fabrikalarına verilen kömür miktarı kısılmıştır. Öyle ki meselâ Roubaix ve Lille'deki kumaş fabrikaları, kömürsüzlükten ötürü, Birleşik Devletler'den gönderilen ilk maddeleri işliyememişlerdir. Ağustos 1945 nihayetinde bu fabrikalar normal verimlerinin % 30 u kadar istihsal yapabiliyorlardı. Aynı tarihte kömür ithalatı, tahmin edilen miktarın ancak yarısına varmak üzere, 400,000-500,000 tonu ve işçi sayısı da 1939 dakinin yarısını bulmuştu.

İtalya'ya gelince 1945 in 1 Oca-

ğından 30 Kasımına kadar müttefikler İtalya'ya 1,693,000 ton kömür vermişler ve İtalyanın kömür istihsalı 265 bin tona çıkmıştı. Müttefikler 7 Aralık 1945 de elektrik kuvveti elde etmek için 5 termal merkez açmışlar ve bunlara da o ay içinde ceman 30,000 ton kömür vermişlerdir.

Avusturya'da kömür buhranı pek hâd bir şekil almıştır. Eylül 1945 te bildirildiğine göre Tarinthie'de yapılan 2,750,000 tonluk kömür istihsalının ihtiyaca yetmemesi üzerine ormanları keserek yakıt temini düşünülmüş ve bıçkı fabrikaları bu yüzden son derece yük altında kalmıştır. Eylül 1945 te Salzburg'da yalnız hastanelerin ısıtılabilceği tahmin ediliyor-du.

Avusturya'nın birbirinden sıkı sıkıya ayrı bölgelere taksim edilmiş olması her türlü ekonomik mübadeleyi imkânsız kılmaktadır. Meselâ Styrie'de çıkan kömürü Tarinthie'ye götürüp oradaki bira fabrikalarına vermek mümkün değildir. Bundan dolayı Tarinthie ve Gratz sanayiinden bir kısmı felç olmuş haldedir.

Polonya'da Kasım 1945 de eski ve yeni kömür ocakları harp öncesi istihsalının üçte bir kadarını vermeğe başlamışlardı. Kömür istihsalı nisanda 933,000 ton iken 1945 Eylülünde 2,408,000 tonu bulmuştur. Yani beş ayda % 70 i etmek üzere 50,000,000 ton kömür çıkarmağı amaç tutmakta ise de kara ve deniz taşıtları yokluğundan, bunların ihracı çok güçleşecektir.

II. Taşıtlar işleri:

Batı Almanya'da Ren'de gemi işletmek üzere büyük gayretler yapılmış olup 7 Ekim 1945 te Ren ırmağında, denize döküldüğü yerden Karlsruhe'ye kadar, gemi işletmek mümkün olmuştur. Oppenheim köprüsü ankarının temizlenmesi üzerine Ocak 1946 da Strassbourg'a ilk nehir yolu nakliyat gelmiştir.

Demiryollarının ıslahı ise bölgeden bölgeye değişmektedir. 1945 Ekiminde Amerikan işgal bölgesindeki demiryollarının % 80 inde nakliyat mümkündür. Şehirler içi taşıtlar işleri de çabucak düzeliyordu. Kasım 1945 te Berlin yeraltı treni haftada 5,250,000 yolcu götürmekteydi. 101 istasyondan 87 si açılmıştı. Tramvaylara gelince bunlar haftada 9,000,000 kişi taşımaktaydılar. 24 Ekim 1945 ten itibaren muhtelif işgal bölgeleri arasında posta da işlemeğe başlamıştı.

Avusturya'ya gelince Viyana'da François Joseph garından mâda bütün garlar tahrip edilmiş bulunuyordu. Rus istihkâm kıt'aları on büyük köprüyü yeniden kurmuşlar, 96 tüneli

açmışlar, 1,600 kilometrelik demir yolu tâmir etmişlerdir. Yollar epiyce ıslah edilmiş olmakla beraber tekerlekli taşıtlar ve kömür buhranı seyrü seferi güçleştirmektedir.

Macaristan'da 1945 sonbaharında harpten evvelkinin %16 - %18 i kadar yol seyrü sefere açılmış bulunuyordu. 28 Ağustos 1945 te Tuna üzerinde seyrüsefer de mümkün hale gelmişti. Fakat gemiler işgal kuvvetleri tarafından götürülmüştü.

Çekoslovakya'da demiryolu hatları, köprüler ve tüneller hemen tamamıyla tahrip olunmuştu. Elde kömür veya odun da bulunmadığından bu hal memlekette nakliyat işlerini güçleştirmektedir.

Polonya'da 1 Ağustos 1945 te 4,675 lokomotif bulunmakta olup bunların yarısı işliyecek haldediydi. Marşandiz vagonu sayısı da 9,843 idi ve harpten evvelki miktarın % 6 sına tekabül ediyordu.

Yugoslavya tekerlekli taşıtlar yokluğundan ötürü Çekoslovakya'dan gelen kömürü getirememiştir. Bununla beraber 5 Aralık 1945 tarihindeki gazete haberlerine göre Yugoslavya Çalışma Bakanlığı demiryolu şebekesinin hemen hemen tamamıyla tamir olduğunu bildirmiştir.

III. Mülteciler meselesi:

Yiyecek sıkıntısı çeken bir memlekete dışarıdan mülteci gelmesinin nasıl bir yük teşkil edeceğini bildirmeye lüzum yoktur.

20 Ağustos 1945 tarihli Neue Zürcher Zeitung «son 10 gün içinde İngiliz işgal bölgesine 15.000 kişinin kabul olunduğunu daha 15.000 kişinin de Batıya gönderilmek üzere beklediklerini ve bu hal karşısında Doğu mültecilerinin kendi bölgelerine girmelerini İngilizlerin yasak ettiğini» bildiriyordu.

Mültecilerin boşaltılması zamana göre düzenlenmişti. Fransız işgal bölgesi bunlara ancak Nisan 1945 te açılacak, öteki bölgelere mültecilerin % 10 u Aralık 1945 te, % 5 i Ocak 1946 da, % 5 i Şubat ve % 15 i Mart 1946 da gelecekti. Daha sonra da Nisan 1946 da % 15 i Mayıs'ta % 20 ve Haziran'da keza % 20 si alınacaktı. Temmuz 1946 ya da % 10 u kalıyordu.

12 Kasım 1945 te United Press muhabirinin bildirdiğine göre İngiliz işgal bölgesinde 21,000,000 insan bulunmaktaydı ki harpten evvelkine nazaran 1,000,000 bir fazlalık teşkil ediyordu. Bölgedeki evlerden ise ancak % 45 i içinde oturulur halde bulunuyordu. Amerikan ve Fransız işgal bölgelerine yeniden gelecek Almanlar 1,750,000 kişi tahmin olunuyordu. Bu

bölgelere başka yerden gelmiş olanlar yekûnu 4-8 milyon arasındaydı.

Bir memleketin ekonomisi üzerine mültecilerin yapacağı yükü anlatabilmek için yukarı Avusturya'daki duruma bir göz atacağız. Burada harp sonunda 1,280,000 fazla nüfus bulunuyordu. Yabancıardan 478,700 Alman dan başka milletlere mensup olup bunlar 1945 Aralığında memlekettten çıkmıştılar, diğerleriyse oldukları yerde kalmaktaydılar.

1945 sonuna doğru Macaristanda verilen bir kararla 500.000 Almanın dışarı atılması gerekmektedir.

Gıda ve sıhhi durum

1. *Almanya* — Alınan haberlere göre durum Ruhr ile Sarre'da ve bilhasıa büyük şehirlerle Berlin'de kötüdür. Mülteciler ve memlekete dönmekte bulunan harp esirleri de durumu büsbütün güçleştirmektedir. Yalnız elbise buhranı yok gibidir. Az harap olmuş veya hiç bombardıman edilmemiş yerlerde çocuk ve büyük elbisesi kıtlığı yoktur. Bu hal meselâ Fransa'da olduğu üzere bazı kurtarılmış memleketlerle tezat teşkil etmektedir. Ancak evi barkı yıkılan ve batı bölgesinde miktarı 7,500,000 kişiye varan nüfusun elbise durumu iyi değildir.

Doğudan gelen muhacir dalgası da hafiflemiş gözükmemektedir. Elde buna dair kesin bir istatistik yoksa da 1945 de, Ağustosta her gün 18,000 mülteci gelirken bu miktar yıl sonunda 5,000 den aşağıya inmiştir. Hattâ 1946 Ocagında artık Berlin'e mülteci treni de gelmiyordu. Yalnız Şubat 1946 da tehcir yeniden başlamış gözükmemektedir.

Muhasematın son gününden 31 Ekin 1945 e kadar 1,300,000 Doğu mültecisi Berlin'den geçmiştir. Berlin'de 1945 yılı 15 Ağustosundan 31 Aralığına kadar 1,400,000 kişide bit ve diğer hasarat temizliği (dezenfestasyon) yapılmış olup bunların % 75 i de mültecilerdi.

Gıda durumu hakkında *Rus işgal bölgesinden*, eskisi gibi, pek az haber alınabilmektedir. *Batı bölgelerinde* ise yer yer büyük farklar gözükmemektedir. Taşıt yokluğu Ağustos 1945 te Ruhr'da tayınları günde 1,175 kalori olarak tutmağa sebep olmaktadır. Bununla beraber kış gelip çatmadan önce bunu 1,550 kaloriye çıkarabilmek ümit olunuyordu. Bu da 2,000,000 ton yiyecek ithaliyle kabildir. Maden işçilerine munzam gıda verilerek tayınları günde 3,200 kalori sağlayacak kadar artırılmaktadır.

Francfort'da Amerikan askerî idaresi günde 50,000-75,000 kişiye yemek vermek üzere aş ocakları açmıştır. Bu tedbir bombardıman edilmiş yerlerde-

Almanlardan kalma bir barakaya sığınmış kimsesiz aileler

ki evlerde yemek pişirebilmek imkân-sızlığına çare bulunmak için alınmıştır.

Diğer taraftan Neve Zürcher Zeitung'un 30 Aralık 1945 de bildirildiğine göre Amerikan işgal bölgesinin her yerinde adam başına günde 1,550 kalori temin edilmiş bulunmaktadır. Aynı gazetenin 5 Kasım 1945 tarihli nüshasından anlaşıldığına göre durum eskisine nazaran hayli düzelmiş olup Kasım 1945 tayınları şöyledir: günde 300 gram ekmek, ayda 400 gram et, ayda 180 gram peynir ve 15 kilo patates.

Berlin'de durum ciddiliğini muhafaza etmektedir. 1945 Ağustosuna başlarında İngiliz yardım kurumları çocuklar ve gebe kadınlar için süt tozu dağıtmaktaydılar. Aynı tarihte süt çocuklarını ölümü 1000 diri çocukta 61 i bulmuştu.

Berlin'den alınan bir habere göre iase, ağır işçiden ev kadınına kadar değişmek üzere, 5 çeşit, karne ile yapılmakta olup tayınlar şöyledir: Günde 400 gram patates, 300-600 gram ekmek, %20 si kemik olmak üzere 20-60 gram et, 7-20 gram yağ, 15 gram şeker ve 30 gram unlu maddelerdir. Bundan mâda 4 haftada bir 60 gram kahve, 100 gram kahve erzağı, 20 gram çay ve 400 gram tuz verilmektedir.

Yalnız dağıtma işi bazan gecikmelere uğramaktadır. Diğer taraftan meyva ve sebze verilmemesi yüzünden yiyecekler vitamin kıtlığı içindedir.

Fiatlar yükselmiş gözükmemektedir. Çünkü adam başına bir aylık karne masrafı 20-25 mark tutmaktadır. İngiliz işgal bölgesinde bulunan

Hanovke'daki 4 haftalık tayınlar Aralık 1945 de şöyle idi. 11 kilo ekmek, 600 gram et, 75 gram tereyağı, 500 gram şeker, 250 gram reçel, 62,5 gram peynir, 125 gram erzağ kahve, 4 litre yağsız süt ve 8 kilo patates.

Fransız işgal bölgesinde de Kasım 1945 ten itibaren aylık tayınları şöyledir: 9 kilo ekmek (eskiden 7,5 kilo idi), 400 gram et (eskiden 200 gramdı) 15-22 kilo patates (eskiden 12 kiloydu). Bu tayınlar günde 1,300-1,400 kalori vermektedirler.

Bazı bölgelerde de tayınlar Almanlar için başka, yabancılar için başkadır. Waldshut bölgesinde, 1945 de, 17 Eylül'den 14 Ekime kadar normal müstehlike verilen tayınlar şöyleydi:

	Almanlar	Yabancılar
Ekmek	5,100 gram	6,500 gram
Et	200 »	600 »
Yağ	160 »	560 »
Peynir	125 »	125 »
Et suyu	500 »	1,100 »
Patates	6,000 »	6,000 »
Patates unu	200 »	200 »
Kahve	100 »	100 »
Şeker	— »	500 »

Rus işgal bölgesi hakkında yiyecek tayınlarına ait yegâne haber 10 Ocak 1944 te Neu Zürcher Zeitung'da, tayınların kalorisinin 1,000-1,200 den 1,500 e yükseltilmiş olmasına dair, çıkan, haberdır. Yalnız tayınlarda al-bümin ve yağ azdı.

Sıhhi duruma gelince: Basler Nachrichten gazetesinde 28 Ağustos 1945 te bildirildiğine göre Berlin'de ölümler harpten evvelkinin 5 mislini bulmuştu. İngiliz işgal bölgesinde 547,000 nü-

fuslu bir yerde 12 Temmuz - 12 Ağustos 1945 arasında 2,700 kişi ölmüş ve sadece 609 çocuk doğmuştur. 12-18 Ağustos 1945 haftasında aynı bölgede 195 dizanteri, 60 difteri, 14 kızıl ve 67 verem vakası ihbar edilmiştir. Bunlar bir evvelki haftaya nazaran selâha delâlet etmekte olup mezkûr haftada dizanteri vakaları 334, difteri 114, kızıl 333 ve tüberküloz 118 idi.

Buna karşı tifo artmış olup aynı haftalar zarfında 96 dan 112 ye çıkmıştır.

Ocak 1945 başında alınan haberlere göre bir yaşından küçük olan çocuklar arasında ölüm 1945 Temmuzunda % 65,8, Ağustosta % 50, Eylülde % 21, Ekimde % 24 idi. Bir yaşından küçük çocukların ölüm nisbeti, Ekim 1945 te muhtelif bölgelerde şöyle idi: Amerikan işgal bölgesinde % 24, Rus işgal bölgesinde % 27, Fransız işgal bölgesinde % 19,5. Büyüklerin ölümüne gelince bunun nisbeti Berlin ve mülhakatında 1944 te % 13,9, iken 1945 de % 24,2 ye çıkmıştır.

2. Avusturya — Avusturya müttefiklerin yardımı olmasaydı kıtlık içinde kalacaktı. Zira memleketin bölgelere ayrılması ekonomik birliği bozmuştur. Bundan mâda işgal orduları halkın kaldırabileceği derecede değildir. Memleketin batısında gıda tayınları Viyana ve Aşağı Avusturya'dakilere daha bol ve iyidir. Normal şahıslara mahsus tayınların günlük kalorisi Yukarı Avusturya güneyinde 1,497; Salzburg'da 1,459; Carinthie'de 1,299; Steiermark'da 1,219, Tyrol'da 1,080; Vorarlberg'de 1,242 dir. Rus işgal bölgesinde bulunan Aşağı Avusturya ve Burgenland'da ise 804 dür.

Viyana Nisan 1945 te kıtlığın eşine gelmiş haldeydi. Mayıs 1945 te dağıtılan yiyecekler günde ancak 350 kalori sağlamaktaydılar. Bununla beraber Mayıs 1945 sonundan itibaren haftada 1 kilo ekmek verilmeğe başlanmıştır. Bundan başka Kızılordu zeytinyağı, şeker, et ve kuru sebze dağıtmıştır. 1945 Haziranından 1945 Ağustosuna kadar Viyana'nın iasesi tamamıyla Kızılordunun eline kalmış olup bunlar da nüfus gruplarına göre muhtelif gıda tayınları çıkarmışlardır. En aşağı tabaka 833, memurlar 970, işçiler 1,315, ağır işçiler 1,620, kalori almışlardır. Bununla beraber bu miktar her vakit gerçekleştirilemiyordu.

23 Eylül'den itibaren Viyana dört müttefik devlet tarafından iase olunmuştur. Ancak işgal bölgeleri arasında gıda dağıtımı yine fark etmekteydi. Dağıtılan gıdalar 400 gram ekmek, 240 gram patates, 133 gram kuru sebze ile yağ ve şekerdir. Şehre getirti-

len süt miktarı da 5,000 litreden 60,000 litreye çıkarılmıştır. Bundan mâda Eylül soundan itibaren 105,000 öğrenciye her gün, kantinlerde 385 kalori sağlayan sıcak çorba verilmiştir.

Viyana'da bulunan bir müşahit 19 Aralık 1945 intibalarını şöyle anlatmıştır.

Günlük tayınlar 300 gram ekmekten ibarettir. Bundan mâda haftada bir 200 gram nohut, 100 gram balık, 100 gram şeker, 100 gram yağ ve 10 gram kahve verilmektedir. İlkbahardan Kasım 1945 e kadar verilen patates miktarı 6 kilodur. Et her vakit verilmekte ve yerine un veya kuru sebze dağıtılmaktadır. Dükkanlarda meyva ve sebze yoktur. Süt çocuklarına günde 1/2 litre, 1-3 yaşındakilere 1/4 litre ve 3-6 yaşındakilere 1/8 litre süt verilmektedir. Bunlar yağsız süttür ve imkân nisbetinde verilmektedir.

Neue Zürcher Zeitung 29 Aralık 1945 de Aşağı Avusturya'ya kıtlık geleceğinden bahsetmekteydi. Burada normal olarak tayınlar günde 804 kalori sağlamaktaydı. Ağır işçilerle çocuklara günde 1,070 kalori veriliyordu. Buralarda süt ve et hayvanları % 50, % 60 nisbetinde azalmıştı.

Viyana'da yiyecek darlığından mâda mesken sıkıntısı, çamaşır, elbise ve cam sıkıntısı vardır. Ayda 300,000 metre kare cam istihsal edildiği halde bu miktar 1945 nihayetine kadar, ih-

tiyacın ancak dörtte birini karşılayabilmektedir.

Son zamanlarda 7 Ocak 1946 da Tyrol'dan gelen bir yolcunun anlattığına göre Güney Tyrol bolluk içinde olup burada portakal, mandalina, elma, armut, ceviz, incir, hurma, şarap, yumurta, jambon, av hayvanları, kümes hayvanları ve konserve bulmak mümkündür. Vitrinlerde kumaş, çamaşır, kösele eşya ve av eşyası vardır. Kuzey Tyrol ise hiç de böyle değildir ve resmi tayınlar dışında bir şey elde etmeğe imkân yoktur.

3. Fransa — Bu memlekette de durum, selâh husulâ gelmiş olmasına rağmen, güçtür. Ekmegin tayınla verilmesi kaldırılmış olduğu halde yenden konmuştur. Taşıt güçlüğü, bilhassa büyük şehirlerde, yiyecek dağıtımını zorlaştırmaktadır. Bundan mâda son yıllardaki gıdasızlık hali bütün memlekette kendini duyurmağa devam etmektedir.

Nüfus 1,000,000 kadar azalmış olup bunlar hep gençlerden ibarettir. Eksiklikleri bütün istihsal alanlarında hissedilmektedir.

Bir yaşından küçük çocukların ölümü 1945 de 1944 dekine nazaran, belirli derecede artmıştır. Muhtelif yılların birinci üçer aylık devrelerinde Fransanın muhtelif bölgelerinde bir yaşından küçük çocukların, 1000 diri doğumdaki, ölüm nisbetleri aşağıda gösterilmektedir.:

1 inci üç aylık devreler esnasında

	1837	1940	1941	1942	1943	1944	1945
Paris'te 1000 diri doğumda çocuk ölümü	78	80	101	77	72	74	103
Cezairde » »	—	—	102	121	129	130	190
Seine ilinde » »	75	—	—	—	—	—	137
Ain ilinde » »	—	—	—	—	—	—	131
Belfort'da » »	—	—	—	—	—	—	167
Pas-de-Calais'de » »	—	—	—	—	—	—	178

Çocuk ölümünde görülen bu ölüm fazlalığının sebepleri çeşitlidir. Kömür kıtlığı dolayısıyla havagazi de istihsal edilmemekte ve bu halin sonucu anneler süt çocuklarını ısıtılmamış yerlerde soğuk su ile banyoyo koymak zorunda kalmaktadırlar. Zaten çocukları hastalığa karşı, umumiyetle, dayanıksız olurlar. Diğer taraftan hastane ve çocuk servislerinin tahrip edilmiş olması bazan binlerce sağlam ve hasta çocuğun aynı çatı altında toplanmasına sebep olmuştur. Halen bir takım hastaneler askeri işgal altında bulunmakta ve hasta çocuklar derme çatma yerlerde bakılmaktadır.

Hastalıktan korunma meselesine

gelince prevantoryomlardan çoğu çalışamaz haldedir. Kömür yokluğundan dolayı pastörizasyon tesisi de muntazam surette işletilememektedir. Süt damlası müesseselerinden çoğu kapatılmıştır. Süt, fena şartlar altında sağılmakta, süt konan kapları temizleme vasıtaları ve süt taşıyacak kamyon bulmakta güçlük çekilmektedir. Sütün kalitesi iyi değildir.

Verem hastalığı: Büyük şehirlerde ve tek çeşit istihsal yapan bölgelerde veremden olan ölümler eskisinin beş misline çıkmıştır. (Montpellier ve Nünes böyledir.) 1944 ve 1945 in birinci üç aylık devrelerinde veremden

olan ölümler (1) aşağıda gösterilmiştir:

Ain ilinde: 193 ve 176

Var ilinde: 203 ve 170

Seine de Oise ilinde: 183 ve 180

İlk intan «primo-infection» sayısının aynı olmakla beraber hastalık ağırlaşmıştır. Çocukların birkaç gün içinde veremden gittiği görülmektedir.

Sağlık durumu: Marsilya'da tutulan istatistiklere göre erkeklerin % 52 si, kadınların % 38 i ve çocukların %31 - %35 inin genel sağlık durumları bozuktur.

Yine bu istatistiklere göre erkeklerin % 20 si, kadınların % 25 i ve küçük çocukların % 35 i ağırlıklarından kaybetmişlerdir.

Erkeklerin % 47 sinin, kadınların % 28 inin ve çocukların % 24 ünün derileri kurumıştır.

Kandaki yuvarlar pek azalmıştır. (2) Kan tansiyonu ortalamadan da aşağıdır. 14-15 yaşındaki kızlar, bu yaşlardaki ortalama boya nazaran, 11 ve aynı yaştaki erkek çocuklar 7 santimetre kısadırlar.

Büyük şehirlerde gıda tayını günde adam başına 2,000 kalori sağlayabilmek için daha 600-700 kaloriye muhtaç bulunmaktadır. Hastaneler ve sanatoryolar kara borsadan erzak alamıyacakları için çok mahrumluk halindedirler. Bunların verebildikleri yiyecek, meselâ büyük bir Paris hastanesinde, 1939 dakinin % 40-% 45 i derecesindedir. 1945 yılının kurak gitmesi de istihsale çok fena tesir etmiştir. Kuraklık ekinlerin 4,600,000 tondan fazla mahsul vermemesine sebep olmuştur.

Tamirler bilhassa köprü ve yol işlerinde başarılı olup mesken tamiri ilk madde kıtlığından başlanılmamış gibidir. Bazı illerde evi barkı yıkılanlar barakalarda barınmaktadır.

1945 yazında demiryolları, 1,000 lokomotif (eskiden 16,000 idi) ve 240,000 marşandiz vagonu (eskiden 478,000 idi) ile, harpten evvelkinin %50-%60 ı kadar nakliyat yapabilmekteydi.

Fransa'da devlet makamlarının çektikleri güçlükleri gösterebilmek üzere Calais şehrinin durumunu gözden geçireceğiz. Harpten evvel 72,000

nüfuslu olan bu şehirde 17,700 bina vardı. Bugün bunlardan yalnız 860 tanesi sağlam kalmıştır. Nüfusun 15,301 i tamamiyle evsiz barksızdır. 18,852 si de kısmen harap olmuş binalarda oturmaktadır.

4. *Macaristan* — 1945 son baharında bildirildiğine göre o yılın ekin mahsulü iyi olmamış, harp yüzünden arazinin ancak % 80 i sürülebilmektedir.

Budapeşte'deki 39,000 binadan 15,000 i tamamiyle yıkılmış ve bina yekûnunun ancak % 26 sı sağlam kalmıştır. Eskiden şehirde bulunmakta olan 45,000 vagonun ancak 7,000 i ve 2,800 lokomotiften 450 si elde kalmıştır. Ekmek tayını 250-400 gram arasındadır.

Budapeştede bir yaşımdan küçük çocukların % 40 ı yiyecek ve bilhassa süt ve şeker yokluğundan ölmektedirler. 14 Ocak 1946 da gelen bir habere göre şehirde 30,000 kimsesiz çocuk vardır.

Büyük baş hayvanlar Macaristan'da harpten önceki miktarın % 5 ine inmiştir. İnsan kaybı 1,000,000 dur,

5. *Çekoslovakya* — Bu memleketin en çok harap olan yeri Batı Slovakya'dır. UNRRA'nın 30 Ekim 1945 tarihli Times'de çıkan bir yazısına göre buranın 100,000 kadar olan nüfusu günde 120 kalorilik bir gıda almaktaydılar.

Bohemya ve Moravya'da da gıda asgariden az bir kalori almaktadırlar. Çekoslovakya şehirleri çocukları Büyük Britanya çocuklarının aldığı gıdanın 2/3 ü ile beslenmektedirler.

6. *Polonya* — 12 Kasım 1945 de Zürich'den bildirildiğine göre Polonya'da ihbar edilen verem vak'aları 1,200,000 dir. Bundan mâda 22,000 tifo ve 13,000 de lekeli humma vakası ihbar edilmiştir. Varşova'da tek bir tramvay hattı ve 478 tane telefon kalmıştır.

Polonya'daki dokuma makinelerinin % 20 sı Almanlar tarafından götürülmüş olup istihsal, halen, harpten öncekinin % 30 u kadardır. Bu işte çalışan işçilerin sayısı Mart 1945 den Eylül'e kadar 40,000 kişiden 110,000 kişiye çıkmışsa da elde alet yoktur. Eylül 1945 istihsalı harpten evvelkine nazaran % 70 i bulmuş gözükmemektedir.

Taşıt bakımından 25,000 kilometrelik demiryolunun 16.000 kilometresi kullanılamamaktadır. Tren malzemesi de pek eksilmiş ve elde ancak 33 otobüs kalmıştır.

Gıda durumuna gelince serbest pazarda yiyecek vardır. Yalnız halkın ancak %6 sı buradan beslenebilmektedir. Narha tâbi tayınlar yeter dere-

cede beslenme sağlayamamaktadırlar.

Polonya'dan götürülen ehli hayvanların değeri 114,500,000 İngiliz lirası olarak tahmin edilmektedir. 1945 ekin mahsulü harpten öncekinin % 67 si kadar çıkmıştır.

Batıdaki arazi çöl halindedir.

Polonya'da kurulan hükûmet sistemine göre köylüler mahsullerini sabit fiyatla teslim etmek zorundadırlar. Bu mecburî teslimat istihsalın % 20 - % 30 unu bulmaktadır. Fakat bunun hepsini köylüden almak mümkün olamamaktadır.

Sağlık Bakanlığının bir tamimine göre Polonya'da halkın % 5 ini teşkil etmek üzere 1,000,000 veremli bulunmuş olup halen elde ancak 5,500 hasta yatağı vardır. Harap olan bölgelerde 86,000 çocuk sığınaksız kalmış ve 500,000 yetim kaydedilmiş olup bunların ancak beşte biriyle meşgul olunabilmektedir. Varşova'da bir yaşımdan küçük çocukların %70 i, sütsüzlükten dolayı ölmektedir. Sağma ineklerin %80 i kesilmiş veya götürülmüştür.

7. *Yugoslavya* — Ziraat memleketi olan Yugoslavya askerî hrekât sonucu aletleriyle çift hayvanlarının çoğunu kaybetmiştir. Eskiden bolluk olan bölgeler şimdi kendi halkının ihtiyacına ancak yetmekte, başka taraflara mahsul göndermeye müsaade etmemektedir. Güney ve güney batının yıllarca çete harbine sahne olan dağlık bölgelerinde ise ihtiyaç pek büyüktür. Kış mevsimi buraları pek çetin şartlarla düşürecektir.

Yugoslavya bu harpte 1939 daki nüfusunun (16,000,000) % 10 undan fazlasını kaybetmiştir. 2,600,000 binasından da beşte biri ya tamamiyle veya kısmen harap olmuştur. Demiryolları pek bozulmuş ve Tuna üstünde gemi işletmek tamamiyle bırakılmıştır.

Ziraate yardım için UNRRA İngiliz sanayiine, Yugoslavya'ya vermek üzere, kendi hesabına 20,000 sapan ısmarlamıştır. Bu sapanlardan 380.000 tanesi harp esnasında kaybolmuş bulunmaktaydı.

Yugoslavya'ya 1945 Haziranı sonuna kadar 94,482 ton eşya teslim edilmiş olup bunlar yiyecek, elbise, ayakkabı ve ilaçlardan terekküp etmektedir.

Memleketin güneyindeki tahribat pek geniştir. Bosna'da evlerin % 43 ü oturulamayacak haldedir. Bosna ve Dalmaçya'da ayağı kunduralı tek bir çocuğa bile rastlanmamaktadır. Bütün memlekette yük hayvanları harpten evvelki miktarın % 40 ına inmiştir.

(1) Veremden olan ölümleri 100.000 nüfusa nisbet ederek bildirmek âdettir. Bundan dolayı meselâ cetveldeki 193 adedi 100,000 nüfusta 193 kişinin verem hastalığından öldüğüne delâlet etmektedir (mütercim).

(2) Bundan maksat azalması kansızlığı sebep olan alyuvar sayısıdır (mütercim).

Kızılhaç Haberleri

Avrupa'da Yiyecek Buhranı (*)

EMERGENCY Economic Committee for Europe (Avrupa için âcil ekonomik komite) adını taşıyan hükümetler arası komite, önümüzdeki aylarda halka ortalama olarak verilecek tayınların kalori miktarını hesaplamak üzere, Avrupa memleketlerinde istihlâk edilen gıda maddeleri hakkında aldığı mâlûmatı incelemiştir.

Bu hususa ait bilgiler tam olmayıp bazan yarı resmî kaynaklardan alınmıştır. Fakat her memlekete ait tahminler Ocak 1946 yılında elde mevcut bilgilere göre tesbit edilmiştir.

Yerli veya dışardan getirtilen bütün gıda maddeleri gözönünde tutulursa, halen tedariki mümkün yiye-

ceklere göre, önümüzdeki aylarda Avrupa nüfusundan 140 milyon kadarının kalorisini günde 2,000 i bulmayacak tayınlarla yaşayacağı anlaşılmaktadır.

Komitenin kanaati şu merkezdedir:

A. Takriben 100 milyon kişi günde adam başına ihtimal 1,500 kalori alacaklardır. Avusturya, Doğu Slovakya, Finlandiya, Alman şehirleri halkı, Bulgaristanda bütün yetiştiren bölgeler ahalisi, Çekoslovakya'da oturan veya Çek tabiiyetine geçmiyen Almanlar, Macaristan, İtalya, Romanya ve İspanya şehirleri halkı bu kadar gıda ile yaşayacaklardır.

Almanya'da Amerikan, İngiliz ve Berlin'deki bazı gruplar müstesna Rus işgal bölgeleri halkı şimdiye kadar günde 1500 kaloriden biraz fazla almaktaydılar. Bununla beraber

son alınan haberlere göre bunun daha aşağı indirilerek bütün işgal bölgelerindeki Alman şehirlerine 1500 kalorilikten az gıda tayınları verilmesi muhtemeldir.

B. 40 milyon kadar nüfuslu bir takım diğer bölgeler ortalama 1,500 kalorilik bir tayınlı alabileceklerse de bunun miktarı 2000 kaloriye varmayacaktır. Bu grup şunlardan ibarettir:

- I. Fransa şehirleri halkı;
- II. Bohemya, Moravya ve Batı Slovakya halkı;
- III. Yunanistan şehirleri halkı;
- IV. Yugoslavyanın bazı bölgelerindeki şehirli ve çiftçi halk.

C. Luxembourg'un ve belki de Portekiz'in şehirli ahalisine günde 2000 kalori verebilecek kadar gıda dağıtmak kabil olacak gibidir. Belçika, Bulgaristan, Holanda, Norveç, Polonya, ve Yugoslavya şehirleri hal-

Dört yıllık harp esnasında 450,000 çocuk ve genç öldürülmüştür. Aynı devre esnasında da 400,000 çocuk ve genç açlık veya hastalıktan ölmüştür. Karadağ'ın Piva köyünde bir tedip hareketi esnasında 1,100 kadın ve çocuğun öldürüldüğü bildirilmektedir.

Halen resmî tahminlere göre Yugoslavya'da anasız, babasız 88,000 öksüz ile ebeveyninden yalnız birini kaybetmiş olan 450,000 çocuk vardır. Hükûmet bu hale karşı bütün memlekette 450 çocuk yurdu açmışsa da bunlarda teçhizat yoktur. Bazılarında çocuklar saman üstünde yatmaktadır. Memlekette bilhassa kumaş ve ayakkabı kıtlığı vardır.

1945 Aralığında Yugoslavya Çalışma Bakanlığında bildirildiğine göre yeniden 47,000 ev yapılacaktır. Buna karşı 2,000,000 insanı barındırmak gerekmektedir.

Bir müşahidin anlattıklarına göre Bosna'da kadınlar yeni doğmuş çocukları kâğıtlara veya yıkanmış buluşuk bezlerine sarmaktadırlar. Çocuklar her yerde paçavralar içinde gezmektedirler. Belgrad'daki bir çocuk yuvasında 2-3 çocuk bir yatakta yatmaktadır. Deri hastalıkları Yugoslav çocuklarında bundan ötürü pek fazladır. Bu çocuk yuvasında 3-4 çocuk için tek bir çatal ve kaşık bulunuyordu. Çocukların üstünde pijamadan başka giyecek yoktu. Yedek elbiseleri de olmadığından çamaşırları gayet çabuk yıkamak gerekiyordu.

8. Yunanistan — Yunanistan'da

1,770 köy ve kasaba yok olmuş 165,000 ev tamamiyle yıkılmıştır.

Savaş yılları içinde yapılan yardımlar nasıl milyonlarca Yunanlıyı ölümden kurtarmışsa halen UNRRA'nın yaptığı yardımlar da o zaman kurtarılmış olanların ölmemesini sağlamaktadır. Londra'dan gelen bir habere göre UNRA başkanı 1945 kışında Yunan halkının üçte ikisinin sadece su ve ekmekle yaşayacağını ve 1946 mahsulü iyi olmazsa durumda selâh görülemeyeceğini bildirmiştir. Başkan Yunanistan'da kara borsanın elinde de pek bir şey olmadığını ve nüfusun ancak %5-%6 sının normal şekilde yaşayabildiklerini ilâve etmiştir.

Yunanistan'da 200,000 kadar kimsesiz çocuk vardır. Bunlara karşı elde ceman 2,900 yataklı 30 yetimhane bulunmaktadır. Bunlarda elbise, çamaşır, yatak takımı, ayakkabı, mobilya ve teçhizat noksanıdır.

Yunanistanda gıdasızlık çeken çocukları UNRRA bir buçuk milyon kadar tahmin etmektedir.

9. Romanya — Son yıllar içinde bu memleketin durumu fenalaşmıştır. Güney Moldavi ile Bukovina'da kıtlık baş göstermiştir. Memlekette önemli kısmı yahudi olmak üzere 100,000 yetim vardır. Ekonomik durumdaki kötüleşme bunların aileler nezdine verilmesini imkânsızlaştırmaktadır.

Memlekette patates ve şeker yokluğu geneldir. 10 yaşından küçük çocuklar kaldırıldıkları müesseselerin

bazılarında günde 1,300, bazılarında 1,200 kalori almaktadırlar.

Sağlık durumundaki en önemli nokta lekeli hummanın artmasıdır. Vakalar daha geçen yıl onbinlerceydi. Bit, sabunsuzluk ve çamaşırsızlık hastalığın yayılmasını kolaylaştırmaktadır.

Harb dolayısıyla halkın birbirine karışması zührevî hastalıkları önemli derecede çoğaltmıştır. İlâcsızlıktan ötürü bunlarla savaşmak da imkânsızdır.

En sıkı ve en umumî ihtiyaçlar elbise, çamaşır ve ilâç olarak gözükmektedir.

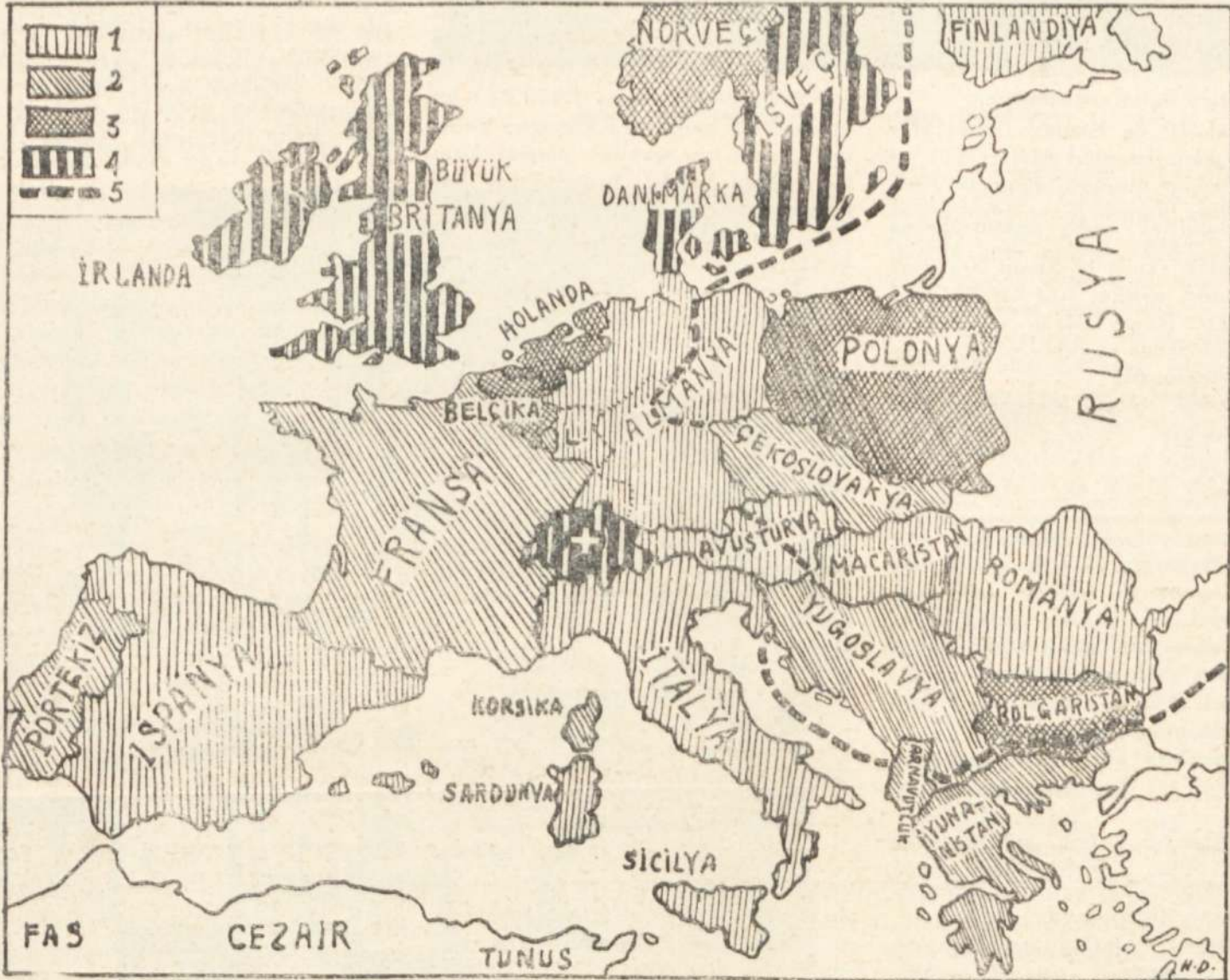
10. Rusya — Rusya hakkındaki malûmatımız eskisi gibi azdır. Rusya'nın en zengin bölgeleri harp sahnesi olduğundan tahribatın büyük olduğu tahmin edilebilir. 1939 da Rusya kereste ihracı bakımından ikinci glmekteydi. (Birinci Finlandiya idi). Harp esnasında bu sanayiın büyük kısmı tahrip edilmiştir. Rus orduları da çok zarar görmüştür. Bunlarda çalışan işçi miktarı da azalmıştır.

Times'in Moskova muhabiri 24 Aralık 1945 tarihli yazısında kışlık elbise ile yiyecek ticaretinde belirli bir selâh görüldüğünü bildirmekteydi. Harp başladığından ilk defa, o tarihten bir hafta önce, taze balık satılmıştı. Şeker tayınlı da arttırılmıştı. Fakat tereyağı pek az miktarda veriliyordu. Genel olarak o tarihte iase 1940 dakinden daha iyi bulunuyordu.

Kısaltarak tercüme eden:
Dr. Hamdi DİLEVURGUN

nın gıda komisyonunca cins, yaş ve verim bakımından normal grupları havi bir nüfus kütesine sağlık ve ça-

(*) Gıda hayata gerekli kaloriyi temin etmekle beraber içinde protein (yani et, yumurta, balık, süt ve nebat gıdalarındaki albüminli maddeler), yağ ve şekerli maddeler gerekli nisbetlerde bulunmazsa insan beslenemez ve hastalanır. Gerek kalori, gerek bu besleyici unsurlar gıdada uygun nisbetlerde bulunmakla beraber gıda da vitaminler veya kalsiyum, fosfor, demir ilâh. gibi madeni tuzlar yeteri kadar değilse insan yine beslenemez ve hastalanır. Bununla beraber yeşil sebze, meyva, süt, sakatat veya et, balık ve unlu gıdalarla pirinç ve bir miktar yağ alınca insan madenler ve vitaminleri de vücudüne sindirmiş olur (mütercim).

BESİ SEVİYELERİ (Kalori hesabıyla), OCAK 1946

İ Z A H A T :

- 1) Ceman 10 milyon kadar nüfuslu olup şehirlerinde günde adam başına, ortalama, 1,500 kalori (veya daha az) düşecek olan ülkeler. Bu şehirli nüfus gruplarına, gıda bakımından, aynı şartları gösteren fakat haritada işaret edilmeyen bazı grupları da katmak gerektir. Meselâ doğu Slovakya şehirleri halkı, tütünçü Bulgarlar ve Çekoslovak tâbiyetine geçmeyen Almanlar böyledir.
- 2) Ceman 40 milyon nüfuslu olup şehir halkı ihtimal, ortalama, 1,500 kalori alabilecek ; fakat 2,000 kalori alamıyacak ülkeler.
- 3) Şehir halkı, 2,500 kaloriden az olmak şartıyla, ihtimal evvelkinden fazla gıda alabilecek ülkeler.

Yugoslavya şehirlerinden 2 nci gruba girmiyen bazılarıyla, haritada 2 nci grupta gözükmekle beraber, ihtimal Portekiz şehirlerini de bu gruba almak lazımdır.

- 4) Şehir halkı ortalama, 2,500 kalorilikten fazla gıda alacak ülkeler. (Bütün memleketlerin, yukarıda bildirilenler müstesna, çiftçilik eden nüfusu da 2,500 kalorilikten fazla gıda alacaktır.)

Not: Bu haritada İrlanda, İngiltere ve İskoçya ile, Arnavutluk da Yugoslavya ile aynı grupta gösterilmiştir. Bununla beraber hükümetler arası komite bu iki memleket hakkında kesin bilgi edinememiştir.

Kızılay Kurumu geçen bir yılda 5.954.362 lira gelir sağladı

Kızılay Genel Kurulu 26 Nisan 1946 da Ankara'da Genel Merkez binasında toplanmıştır.

Kızılay merkez ve şubeleri tarafından kongreye seçilmiş bulunan 200 e yakın üye, saat dokuzdan itibaren Kızılay'a gelmeğe başlamışlardır. Şimciye kadar esaslı bir değişikliğe uğramayan ve yalnız gerektiğinde muhtelif senelerde yeni ilâveler yapılan Kızılay ana tüzüğünün, son senelerin verdiği tecrübeye ve ihtiyaçlara göre baştan hazırlanmış bulunması ve kongre gündemine alınması toplantıya verilen ilgiyi arttırmıştır.

Saat 10 da Kızılay Genel Merkezi Başkanı İstanbul Milletvekili Ali Rana Tarhan oturumu açmıştır. Kongreyi idare etmek üzere birinci başkanlığa Konya Milletvekili Tevfik Fikret Silay, ikinci başkanlıklara Prof. Dr. Kâmile, avukat Atıf Ödül, kâtipliklere Dr. Ragıp Tüzün ve Dr. Orhan Zihni Sanus seçilmiş ve görüşmelere başlanmıştır.

Kızılay Genel Merkezinin kongreye sunduğu rapora göre 1945 yılı içinde değişik kaynaklardan 5 milyon 954.362,68 liralık gelir sağlanmıştır.

İşmalarının yolunda olması için günde 2.650 kalori vermek gerekli bulunduğunu ve bu gıdada diğer besleyici unsurların da yeteri kadar bulunması lâzım geldiğini unutmamalıdır. Bununla beraber hâpten önce kuzey batı Avrupası halkı bundan da fazla gıda aldığı halde güney ve doğu Avrupa'nın bazı memleketlerinde gıda rejimi bu dereceye varmamak taydı.

Askeri ve sivil mütehassıslar günde 2.000 kaloriyi, daha aşağısı çalışma kabiliyetini kıran, asgarî miktarı eddetmektedirler. undan azında hastalıklar ve kıtlığın sebep olduğu sosyal karışıklıklar çıkmasından korkulur. Tayınlar 1.500 kaloriye doğru indikçe bu tehlikeler git gide artmakta ve bu miktar veya daha aşağısının uzaması halinde beslenememezlik ve mezkûr tehlikeler büsbütün çoğalır.

Şu halde Avrupa'daki milyonlarca insanın asgarî gıda ihtiyacıyla elde mevcut gıda maddeleri yekûnu arsında önemli bir fark bulunmaktadır. Gerek hükümetlerin, gerek ilgili beynelmîl teşekküllerin gayretlerine rağmen de bu fark ortadan kalkmış değildir.

Bu paradan ve ayrıca yardım mevzu-larına harcanmak üzere yapılan bağışlardan, 1945 yılı içinde yerdep-remlerinden, yangından, sel ve dolu gibi afetlerden, zarar görenlere, fakir öğrencilere yardım edildiği, ayrıca veremle savaşa, açocaklarına para yardımı yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bilhassa fıkara çok olan İstanbul'da 1942 de açılmış bulunan açocaklarından 1945 yılı içinde de 7 milyon 268.232 kab yemek dağıtılmıştır.

Bunlardan 1.289.189 kabı öğrencilere, geriye kalan 5.979.043 kabı da fakir halka yedirilmiştir. Yalnız bu uğurda bir senelik masraf tutarı bir milyon liradır. İstanbul'dan başka yerlerde de yerli teşebbüslerle kurulan açocakları da Genel Merkezce kuvvetlendirilmiş ve Ankara'ya 50 bin, İzmir'e 50 bin lira ve diğerlerine de münasip yardımlarda bulunulmuştur. Yukarıda izah edilen 1945 yılı yardımları 3.092.779,37 lira tutmaktadır.

Kızılay'ın milletlerarası hizmetlere de 1945 yılı içinde önemle devam ettiği anlaşılmaktadır.

Kızılay merkez ve şubelerinin elde ettikleri gelir ve yaptıkları yardımların seneden seneye geliştiği raporda görülen rakamlardan öğrenilmiştir.

Hatıplerin sözlerine verilen cevaplar

Kongrede söz alan hâtipler bu çalışmalarını övmüşler ve Kızılayın

idaresinde işliyen Karahisar maden suyunun arzu edilen şekilde piyasaya verilmemesini tenkidetmişlerdir.

Hatıplerin sorularına ve dileklerine Genel Merkez Başkanı ve İstanbul Milletvekili Ali Rana Tarhan aydınlatıcı cevaplar vermiştir. Bu arada, maden suyu konusuna da temas ederek karınkta kimyager, doktor ve su uzmanlarına incelemeler yaptırılmış olduğunu söylemiş, suyun şişelerde bozuk çıkması sebebinin, kullanılmasına zaruret hasil olan kapsüllerden doğduğunu, kalaylı kapsül temini mümkün olduktan sonra hiçbir kusur kalmadığını izah etmiştir. Kaynaktan daha fazla randıman alınması için fazla şişe yıkamak için gerekli olan tatlı suyun da tamin edildiğini, kısa bir zaman sonra istihsalin çok artacağını belirtmiş ve tatlı suyun bollamasından faydalanarak yeni otomatik yıkama, doldurma ve muayene etme makinelerinin de Amerika'ya sipariş edildiğini ilâve etmiştir.

Karahisar maden suyunun kıymetli vasfında hiçbir değişiklik olmadığı yetkili uzmanların incelemelerine dayanılarak raporda bilhassa belirtilmiştir.

Hastabakıcı ve hemşire yetiştirilmesi konusu üzerindeki görüşmelerden 1945 yılı içinde okula kaydedilen öğrenci sayısının arttığı memnunkla karşılanmıştır.

Bundan sonra gündemin diğer maddelerine geçilerek 1945 yılı bi-

Kızılay İstanbul Sanat Evin de febrî olarak çalışanlar

Şubelerimizin 1945 yılı çalışmaları

Bu yıl, İl ve İlçelerdeki Şubelerimizin sayısı (470) i bulmuştur. Bu Şubelerimiz, gerek kendilerine bağlı Bucak, Semt, Mahalle ve Köy Şubeleri ve gerekse kendi bölgelerinde Derneğimizin amaçlarını gerçekleştirmek için bu yıl içinde de, feragatle çalışarak geçen yıllardan üstün başarılar göstermişlerdir.

Anatüzük gereğince, 'bu yıl içerisinde normal bütçe geliri olarak 2 milyon 555, 686, - lira tutarında gelir elde etmişler ve bundan yerlerinde herhangi bir afet ve felâkete uğrayan yurtdaşlara (giyim, giyim, barınak, tedavi ve saire gibi ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla çeşitli sosyal yardım konularına 503,274 lira harcamak suretile yardım yapmışlardır.

Bundan başka, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Konya, Diyarbakır, Sivas Samsun ve Bandırma gibi şube-

Kızılay Aşevlerinden birinde yemek dağıtılırken

lerimiz, olağanüstü haller dolayısıyla, bölgelerinde açılmış olan Kızılay Aşevlerinden giyim darlığında bulunan binlerce aile ve fakir yurtdaşlara sıcak yemek vermek suretile yardımlarına devam etmişlerdir.

Şubelerimiz, insani olduğu kadar güç olan bu hayır işlerini başarmakla beraber, elde etmiş oldukları normal bütçe gelirlerinin bir kısmını, anatüzük gereğince, Genel Merkezimize göndermek suretile Derneğimiz bütçesini kuvvetlendirmişlerdir.

Başlıca gelir kaynağımızı teşkil etmekte olan Üye verimcesini arttırmak için, her yıl Cumhuriyet bayramıyla başlayıp bir hafta süren (Kızılay haftası) ndan Şubelerimiz yıldan yıla verimli sonuçlar elde etmektedirler.

Bu yılki Kızılay haftasında Derneğimize yeniden (7472) üye daha kazandırmışlardır.

Şubelerimizin mali durumları hakkında bir fikir verebilmek amacı-

1946 yılı Çocuk Bayramında Pasinler Kızılay Şubesi tarafından giydirilen yavrular

lânçosu kabul edilmiş ve 1947 gelir ve gider bütçeleri onanmıştır.

Yapılan seçim sonunda Konya Milletvekili Tefik Fikret Sılay, İzmir Milletvekili Münir Bırsel ve Ankara Milletvekili Ziya Yörük, genel kurul üyeliklerine yeniden seçilmişlerdir. Kıdem sırasına göre müddetleri dolan üyelere Aydın Milletvekili Dr. Hulûsi Alataş ile T. C. Merkez Bankası Genel Müdürü Kemal Zaim Sunel de tekrar seçilmişlerdir.

1946 yılı tetkik komisyonu üyeliklerine Giresun Milletvekili İsmail Sabuncu, Isparta Milletvekili Kemal Turan, Osmanlı Bankası Ankara Şube-

si Müdürü Rauf Baykan ve yedek olarak da Konya Milletvekili Sedat Curalı ile Toprak işleri Genel Müdürü Salih Korur seçildiler.

Genel Merkez teklifleri arasında bulunan yeni anatüzük tasarısını Genel kurul adına incelemek için üyeler arasından 16 kişilik bir komisyon seçilmiştir. Bu komisyonun hemen işe başlaması ve varacağı neticeyi bildirmek üzere Genel Kurulun olağanüstü toplantıya çağırılması uygun görülmüştür.

Bundan sonra kongre münasebetiyle Ebedî Şef Atatürk'ün muvakkat kabrine çelenk koyacak, Kızılay'ın

koruyucu Başkanı Milli Şef Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Abdülhalik Renda'ya Başbakan Şükrü Saracoğlu'ya, C. H. P. Genel Sekreteri Nafi Atuf Kansu'ya Genel Kurulun tazimlerini sunacak heyet seçilmiştir. Diğer hayır kurul ve derneklerine Kızılay Genel Kurulunun sevgi ve saygılarının telgrafla bildirilmesine karar verilerek saat 14 te oturuma son verilmiştir.

Seçilen delegeler Ebedî Şef Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaret etmişler ve bir çelenk koymuşlardır.

1.1.1946 dan 30.5.1946 gününe kadar Genel Merkezimizce yapılan yardımlar

YURT İÇİNDE :

Şiddetli yağın yağmur ve dolu-
dan hasil olan sellerin yaptığı tahri-
bat neticesi zarara uğrayan yurtdaş-
lara dağıtılmak üzere:

Lira

2000 Hatay - Reyhaniye İlcesine
2500 Niğde - Bor İlcesine

Evleri yanmış olan yurtdaşlara
ilk ve acil yardım olarak dağıtılmak
üzere:

Lira

250 Kastamonu - Taşköprü İlçe-
sine
450 İstanbul - Pendik Kızılayına

Fakir halka ve yoksul öğrencile-
re verilmekte olan yemek masrafları-
na yardım olarak:

Lira

10000 Giresun İline
2000 Sivas İline
3000 Konya İline
50000 İstanbul İline

Yurdun muhtelif yerlerinde ara-
sıra vukua gelen yer sarsıntısından
zarar gören yurtdaşlara ilk yardım
olarak dağıtılmak üzere:

Lira

20000 Akşehir ve Ilgın İlçelerine
(ayrıca da halkın barındırıl-
ması için 210 çadır yollan-
mıştır.)

Bolu Merkezimizin 1945 Kızılay haftası çalışmalarından

Lira

1443,66 Van depremi dolayısıyla
Devlet demiryollarına
1000 Erzincan İline (ayrıca da
50 katır yollanmıştır.)

Geçen yıldaki kuraklık sebebiyle
yoksuzluğa düşen halka ve fakir ço-
cuklara yardım olarak dağıtılmak ü-
zere:

Lira

10000 Ordu İline

Lira

5700 Isparta - Eğridir'e
10000 Rize İline
27000 Giresun İline (ayrıca 2000
metre amerikan ve 1000
metre basma yollanmıştır.)
10000 Abana ve Cide İlçelerine
Fakir öğrencilere yardım olmak
üzere:

6217 Gençlik kurumu teşkilâtı-
mıza (ayrıca 300 metre de
grizet verilmiştir.)

Sosyal yardım komitesi şefkat
yurdu polikliniğinde sarfedilmek ü-
zere yardım olarak.

Lira

750 Ankara Halkevine

Evinin Çığ altında kalması dola-
yısıyla muhtaç duruma gelmiş olan Be-
dayi köyünden Maloğlu Mehmed'e
verilmek üzere:

Lira

100 Hakkâri İline

Veremle savaş için açılacak Dis-
pensere yardım olmak üzere:

Lira

2500 Hatay Verem Savaşı Der-
neğine

YURT DIŞINDA:

Lira

10000 İkinci cihan savaşı dolayısı-
le muhtaç bir hale geldiği
anlaşılan Macaristan'lı yok-
sullara alınan gıda maddesi-
ne ilâveten verilmiştir.
1000 Dinar, Dicle nehrinin taş-
ması hasebile su baskınına
uğrayan Bağdat felâketze-
delerine yardım olarak da-
ğıtılmak üzere Irak Kızıla-
yına. (Ayrıca da 4 ton şer-
ker yollanmıştır.)

Erdek Kızılay Şubesi tarafından ilk okul yoksul yavrularına her gün verilen
yemekten bir intiba

le son beş yıllık gelirlerini aşağıda be-
lirtiyoruz.

1940 yılında	33.792,47 lira
1941 »	491.804,40 »
1942 »	933.553,66 »
1943 »	1.047.321,54 »
1944 »	1.485.248,62 »

Derneğimizin temeli olan, Şube-

belerimizin çalışmalarından daha ve-
rimli sonuçlar alınabilmesi için, hesap
ve işlemlerinin daha düzenli bir du-
ruma sokulabilmesi ve Kızılaycılık ba-
kımından da daha geniş ölçüde geli-
melerini sağlamak imkânları üzerinde
Genel Merkezimizce durularak gerek-
li tedbirlerin alınmasıyla meşgul olun-
maktadır.

1946 YILI KONGRESİNCE FAHİR ÜYELİK ÜNVANI İLE TALTİF EDİLMİŞ OLANLARIN
LİSTESİ

M. Ş. nin Adı	Görevi	Adı ve soy adı
Gediz Bergama	İdare kurulu üyesi 10.000 lira Değerindeki emlakini bağışlamış olmakla.	Raşit Unal
Finike İzmir	İdare kurulu Başkanı Bu merkezimize 8.000 liradan fazla bağışta bulunmuş olmakla	Mustafa Ertürk Şemsettin Erdemilgen
İçel	İdare Kurulu Başkanı	Manifatura T. A. Ş.
»	İdare Kurulu Üyesi	Dr. Nureddin Seydem
»	»	Dr. Abdullah Ersoy
»	»	Bayan Zekiye Olğaçay
»	»	Dr. Hayri Toluner
Beyoğlu	İdare kurulu veznecisi	Niyazi Arıç
» (Galata Şubesi)	İdare Kurulu Başkanı	Dr. Sukûti Keçeci
» »	İdare Kurulu Üyesi	Cemal Erduran
» (Hasköy Şubesi)	»	İsak Mois Koen
» (İstiklâl Şubesi)	»	Adil Aşkın
» »	» Başkanı	Hayri Akyüz
» »	» Üyesi	Bayan Tevhide Zaim
» »	»	Hakkı Gürel
» »	»	Ali Ataman
» »	»	Bayan Naime Alson
Sarıyer	» Başkanı	Cevdet Erdemi
»	» Üyesi	Kâzım Esen
»	Bu Şubemize 2.500 lira para bağışın- da bulunmuş olmakla.	Reşat Gökkan
Erzincan	İdare Kurulu Saymanı	Kadri Savaş
Gümüşhane	İdare Kurulu Veznecisi	Şevki Gümüşel
Edirne	İdare Kurulu Başkanı	Selâmi Taluy
Beşiktaş (Nişantaşı)	İdare Kurulu Veznecisi	Celâl Köseoğlu
Tekirdağ	İdare Kurulu Başkanı	Sabri Pek Yalçın
»	» ikinci Başkanı	Dr. Asım Kolerkiliç
»	» Üyesi	Ömer Şevki Aksoyoğlu
Eminönü (Kumkapı Ş.)	» Veznecisi	Yani Mübayaacıoğlu
Aydın	Bu merkezimize 10.000 liradan fazla bağışta bulunmuş olmakla.	Ekrem Çiftçi
Aydın	İdare Kurulu Başkanı	Bayan Murat Tefvik Aydınbey
Aydın (Ortaklar Ş.)	İdare Kurulu Üyesi	Mustafa Enver Öncel
Konya	»	Rüstem Sungur
Ermenak	»	Sarım Sönmez
Ereğli (KD)	» Veznecisi	Ali Günger
Fatih (Unkapanı Ş.)	» Başkanı	Recep Saraçer
Fatih (Fener Ş.)	»	Şani Alparslan
Fatih (Şehremini Ş.)	»	İsmail Hakkı Büyükerman
Fatih (Aksaray Ş.)	»	Sait Bezmez
Fatih (Samatya Ş.)	»	Mustafa İlter
Fatih	» Kâtibi	Hamdi Çaldan
Ayderneği (Detroit)	» Üyesi	İsmail Mehmet
»	»	Hüseyin Hasan Kero
»	» İkinci Başkan	Mehmet Malik
»	» Eski Veznecisi	İlyas Hızır
»	» Üyesi	Hasan Hüseyin
»	»	İbrahim Allahverdi
»	»	Hasan Ali
»	» Eski Başkanı	Veli İsmail
Aksaray	» Başkanı	Zeki Haznedaroğlu
Buldan	» Eski Başkanı	Dr. Abdullah Sayiner
İskenderun	» Üyesi	Fahri Özkaynak

Kızılay Dispanserlerinin Faaliyeti

1946 yılı birinci üç aylık devresi (Ocak, Şubat, Mart) esnasında
Kızılay dispanserlerinde bakılan hasta sayısı ve hastalık çeşitleri

HASTALIKLAR	İkiçeşmelik dispan.			Karşıyaka dispan.			Beyoğlu kazası ayakta tedavi Kliniği				Genel yekûn	
	Erkek	Kadın	Yekûn	Erkek	Kadın	Yekûn	Geçen devreden kalanlar	Bu devrede gelenler			Erkek	Kadın
								Kadın	Erkek	Kadın		
Boğmaca öksürüğü	7	24	31	—	—	—	—	—	—	—	7	24
Akciğer veremi	14	35	49	—	2	2	1	4	1	6	18	39
Diğer äza veremleri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Sıtma	110	330	440	16	24	40	—	—	—	—	116	354
Grip	56	169	225	5	21	26	—	1	4	5	62	194
Diğer mikrop ve parazit hastalıkları	11	31	42	3	—	3	—	—	—	—	14	31
Nüzmin romatizma ve nıkris	17	51	68	—	6	6	3	2	4	9	19	64
Şeker hastalığı	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	3	—
Vitaminsizlikler, diğer umumi hastalıklar, kronik zehirlenmeler	96	639	735	6	14	20	—	—	—	—	102	653
Sinir cümlesi ve his uzuvlarının diğer hastalıkları	39	78	117	—	2	2	—	1	1	2	39	80
Kalp hastalıkları	4	5	9	—	7	7	—	—	—	1	4	13
Deveran cihazının diğer hastalıkları	9	30	39	—	—	—	—	8	25	33	17	55
Bronşit	82	248	330	5	19	24	—	1	8	9	88	275
Zatürrieler	4	10	14	—	3	3	—	—	—	1	4	14
Diğer Teneffüs yolu hastalıkları	9	27	36	2	2	4	—	—	—	—	11	29
İshal ve barsak iltihabı	48	145	193	—	—	—	—	2	3	5	50	48
Apandisit	2	5	7	1	—	1	—	—	—	—	3	5
Karaciğer ve safra yolları hastalıkları	15	35	50	—	—	—	—	—	—	1	15	35
Hazım cihazının diğer hastalıkları	84	252	336	6	10	16	—	1	3	4	91	265
Böbrek iltihapları	5	9	14	—	6	6	—	1	1	2	6	16
İdrar ve tenasül cihazının başka hastalıkları	15	15	30	—	1	1	—	—	—	1	5	17
Gebeliğin, doğurmanın ve lohusalığın başka hastalıkları	—	190	190	—	—	—	—	—	—	—	—	190
Deri, kemik ve hareket uzuvları hastalıkları	16	47	63	1	2	3	—	2	1	3	19	50
Doğuştau zayıflık, şekil bozukluğu ve erken doğum	9	28	37	—	—	—	—	—	—	—	9	28
Bunama ve ihtiyarlık	12	33	45	—	—	—	—	—	—	—	12	33
İyice anlaşılamiyan hastalıklar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yekûn	664	2346	3010	45	119	164	5	42	82	129	791	2552

ANADOLU

SİGORTA ŞİRKETİ

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat ve Türkiye İş Bankalarının Kurumudur.

Sermaye ve ihtiyatları : 5.832.000 Liradır.

Tesis tarihi olan **1925** Senesinden beri yaptığı sigortalar

- K A R A D A :** Yangın - kiracı, şağil, malsahibi ve komşu mes'uliyeti kair zararları - yıldırım - zelzele - infilâk - havagazi ıstıali - makina kazası ve motör ıstıali - kara nakliyatı - kara harp sigortaları.
- D E N İ Z D E :** Bütün deniz tehlikelerine karşı deniz nakliyatı - gemi ve motör tekneleri - mayın - torpil - alelûmum deniz harp sigortaları.
- H A V A D A :** Tayyaer sigortaları - tayyare seferlerinde pilot ve yolcuların sigortaları.
- K A Z A D A :** İnsanın maruz kalabileceği her türlü kaza - iş kazaları - otomobil - otomobil kazaları - malî mes'uliyet - makine kırılması sigortaları.
- H A Y A T T A :** Temettülü veya temettüsüz olarak ölüm tehlikesiyle beraber Tasarruf için: "Muhtelit,, ve "Tam muhtelit,, - aile istikbalini temin için: "İratlı aile,, - kızlar için: "Cihaz,, - çocuklar için: "Tahsil ve Terbiye,, - ihtiyarlık için: "İrat,, - hastalık veya kaza neticesinde malûl kalmaya karşı: "Malûliyet,, sigortaları.
- İ Ş S A H A S I N D A :** Atölyeler, fabrikalar, maden ocakları gibi iş yerlerinde ve ticarethane, bankalarda ve meslekî teşekküllerle birlikte çalışanların hayat, öüm ve kazaları temin eden grup sigortaları.

İstanbul ; Yenipostahane karşısı Büyük Kınacıyan Han. Telefon : 24294. Hayat Kısmı : 20541